

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียง เอี่ยมสกุล. ลูกจีนในประเทศไทย. พระนคร: วิทยานิพนธ์วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, 2509.

เกษียร เตชะพีระ. แลลดลอยมังกร: มุมข้อเขียนว่าด้วยความเป็นจีนในสยาม. คบไฟ, 2537.

งามพิศ ลัดยศสงวน. การวิจัยทางมานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.

งามพิศ ลัดยศสงวน, (บรรณาธิการ). ประสบการณ์วิจัยทางมานุษยวิทยาข้ามวัฒนธรรม. พิมพ์
ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

งามพิศ ลัดยศสงวน. "ประสบการณ์วิจัยทางมานุษยวิทยาในประเทศอเมริกาล่าสุด", ใน จุฬาลงกรณ์
วิจัย ปีที่ 15 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2539, ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เมษายน 2540, ปีที่ 16
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2540, ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 เมษายน 2540.

งามพิศ ลัดยศสงวน. มานุษยวิทยาภาพถ่าย : วิวัฒนาการทางภาพถ่ายและวัฒนธรรม. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

งามพิศ ลัดยศสงวน. "วงจรรอบครัวของสังคมเพเลนวิลล์ในสหรัฐอเมริกา", วารสารสังคมศาสตร์
(ปีที่ 16 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2522), หน้า 72-83.

งามพิศ ลัดยศสงวน. วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทยอเมริกาและเวียดนาม เอกสารประกอบการ
สัมมนาเรื่อง วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทยและนานาชาติ จัดโดยฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

งามพิศ สัตย์สงวน. "วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทย: ศึกษากรณีบ้านนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ใน วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทยและนานาชาติ (การสัมมนาทางวิชาการ จัดโดยฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 6-68.สำนักพิมพ์กรุงเทพ,2539.

งามพิศ สัตย์สงวน."วัฒนธรรมความยากจน:สลัมแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร," ใน วัฒนธรรมเมือง:ชุมชนเมืองและการเปลี่ยนแปลงในกรุงเทพมหานครและบริเวณทล, หน้า 14-27, ม.ป.ท, 2537.

งามพิศ สัตย์สงวน. "สัญญาณสังคมอันตราย...นักเรียนนักศึกษาแห่ขายตัว".สยามโพสต์ (10 กุมภาพันธ์ 2539).

งามพิศ สัตย์สงวน.หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสภา,2538.

จารุวรรณ พรมวัง.การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมบางประการของชาวไทยเชื้อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จำเรียง ภาวิจิตร. "กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย ในทรรณะสังคมวิทยา". ใน รายงานการจัดนิทรรศการและปกิณกะทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ท, 2514.

จิตรา ก่อนนทเกียรติ. ความรู้เรื่องจีนจากผู้เฒ่า. สำนักพิมพ์สามัคคีสารดอกหญ้า, 2537.

จิตรา ก่อนนทเกียรติ. ตั้งหนึ่งเกี้ยว. กรุงเทพมหานคร: แพร่สำนักพิมพ์,2540.

จินตนา กาญจนดิลย์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนกะเหรี่ยงศึกษา
เปรียบเทียบกรณีบ้านไร่ป่า อ.ทองผาภูมิ กับบ้านสะเนพร่อง อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.

จี.วิลเลียม สกินเนอร์. สังคมจีนในประเทศไทย: ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์. แปลโดย
พรณี ฉัตรพลรักษ์ และคณะ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2529. หน้า 215.

จีน-เทศกาลและวันสำคัญ. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สายใจ. ม.ป.ป.

ทวี ชีระวงศ์เสรี. สถานภาพทางกฎหมายของชาวจีนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาคปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

นิเทศ ตินณะกุล. "สถาบันทางสังคม" ในสังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

บรรยง บุญฤทธิ์ แปล. ศาสตร์ลับ ไสยศาสตร์จีน. สำนักพิมพ์น้องใหม่, 2538.

บุญยงค์ เกศเทศ. วัฒนธรรมเผ่าพันธุ์มนุษย์. อุดรราชธานี: ยงสวัสดิ์การพิมพ์, 2536.

ปราณี ทวีติยา. การเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีของคนจีนบางกลุ่มในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนารัฐมชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2517.

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ, 2530.

พรชัย ตระกูลวรานนท์. "แนวการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์จีนในสังคมไทย". ไทยคดีศึกษา (ปีที่ 4,
ฉบับที่ 3 กรกฎาคม 2529), หน้า 49-64.

- พรชัย ตระกูลวานนท์. "ปรัมปรานีาย/พิธีกรรมและชุมชนจีนในไทย". ศิลปวัฒนธรรม.
(ปีที่ 10, ฉบับที่ 4 ก.พ.2532), หน้า 38-48.
- พรพรรณ เตียรักษ์กิจกุล. พัฒนาการบทบาทของสมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯที่มีต่อคนไทย
เชื้อสายจีน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- พิชัย รัตนพล. วิวัฒนาการการควบคุมโรงเรียนจีน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2512.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย(พ.ศ.2475-2500).
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาประวัติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: 2519.
- มงเชญอร์ ป่าเลกซ์, มุขนายก มิซซัง มาลโลส. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปลโดย สันต์ ห
โกมลบุตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2520.
- ยุพเรศ มิลลิแกน. บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชา
การปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.
- ยุพิน คล้ายมนต์. อิทธิพลวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- ลิขิต ธีรเวคิน. ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิตา, 2521.
- วาสนา อรุณกิจ. พิธีกรรมและโครงสร้างทางสังคมของชาวลาวใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.

วินัย ผู้นำพล. "แหล่งที่มาและลักษณะการเข้ามาของชาวจีนในไทยถึงสมัยอยุธยา".

ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีนศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

สมเกียรติ สิกขารักษ์สกุล. บทบาทของสมาคมไหหนากับการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ในสังคมไทย กรณีศึกษาโรงเรียนไหหลำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

ภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สมบุญ สุธำราญ. ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สมภพ ภิรมย์. พระเมรุมาศ พระเมรุและเมรุ. อมรินทร์การพิมพ์, 2528.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎี สังคมวิทยา เนื้อหา และแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

ม.ป.ท. 2533.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

ม.ป.ท. 2537.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

ม.ป.ท. 2540.

สุชาติ ตันตสุรฤกษ์. โพยก็วง: การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

สุพัตรา สุภาพ. บริหารงานมีประสิทธิภาพ. (เล่ม1) กรุงเทพมหานคร:ธรรมนิติ, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. บริหารงานมีประสิทธิภาพ. (เล่ม2) กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิติ, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. บริหารงานมีประสิทธิภาพ. (เล่ม3) กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิติ, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. พฤติกรรมทัศนคติต่อมาตรการการแก้ไขปัญหาจราจร. กรุงเทพมหานคร: รายงานการวิจัย. สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม:ครอบครัว:ศาสนา:ประเพณี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

สุพัตรา สุภาพ. เรื่องสั้นวัยรุ่นไฮเทค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2538.

หจคคหมายเหตุแห่งชาติ. ร.5 น.30/9 ยอดล้ำมะโนศรี มณฑลกรุงเทพฯ .ศก.128

อติรส,นามแฝง. "ประเพณีการสร้างสงฆ์". วารสารวัฒนธรรมไทย. (ปีที่ 3 ฉบับที่ 22 มีนาคม 2526), หน้า 32-35.

ออลเตอร์ เอฟ.เฮดลา. แผ่นดินพระนั่งเกล้าฯ. แปลโดย นิจ ทองโสภิต. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสังคมศาสตร์, 2514.

อีพหลิน ลิป. ศาสตร์ลับไสยศาสตร์จีน. แปลโดย บรรยง บุญฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์น้องใหม่, 2535.

ภาษาอังกฤษ

A.K. Nazmul Karim. Changing Society in India and Pakistan: A Study in Social Change and Social Stratification. London: Oxford U.P, 1956.

Arthur R.Cohen. Attitude Change and Social Influence. New York: Basic books, 1964.

Blanchard, Wendell, Thailand: its People, its Society its Cultural. Connecticut, New Haven: HRAF Press, 1958.

Charles Keyes. "Who are the lue? Revisited Ethnic Identity in Loas, Thailand and China". The center for International Studies. Cambridge: Mess Massachusetts, 1992.

Christian Cula. The Cultural Change and The Structures of Social Organisation of The Hmong of Thailand. Bangkok: National Research Council of Thailand, 1994.

Clyde and Beers. The Far East : A History of The Western Impact and The Eastern Response 1830-1965. New Delhi: The India offset Press, 1968.

Colin Hay. Re-Stating Social and Political Change. Backingham: Open University Press, 1996.

Conrad Phillip Kottak. Cultural Anthropology. New York: Mcgraw-Hill, 1991.

Daniel Chirot. How Societies Change. Thousand Oaks, Chlif: Pine Forge Press, 1994.

- Dieter Frohlich and Ulrich Pekruhl. Direct Participation and Organisational Change : Fashionable but Misunderstood. An Analysis of Recent Research in Europe, Japan and the USA. Luxembourg: Office for official Publications of the E.C, 1996.
- Gehan Wijeyewardene. "Ethnicity and Nation: Tai in Burma, Thailand and China (Siposngpanna and Dehong)". For 5th International Conference on Thai Studies. SOAS, 4-10 July 1993.
- Gehan Wijeyewardene. Definition, Innovation and History, n.p.1989: Page 1-13.
- Marc Askew. Interpreting Bangkok: The Urban Question in Thai Studies. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 1994.
- Michael C. Howard and Jacques Amyot. Regional Development and Change in Southeast Asia in the 1990s. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 1992.
- Michael Kunczik. Communication and Social Change: A Summary of the Ories, Policies and Experiences for Media Practitioners in The Third World. Bonn: Friedrich-Ebert-Stiftung, 1991.
- Ngampit Satsanguan. Naca - A Model of Rural Development, (FAO), 1980.
- Ngampit Satsanguan. Sexual Attitudes of Thai Students : A Cross - Cultural Study. University of Missouri-Columbia, 1997.
- Ngampit Satsanguan. The Family Life Cycle of Plainville in Transition, Unpublished Ph.D.dissertation, University of Missouri-Columbia, 1979.

- Ngampit Satsanguan. Thai-American interracial Marriages: A Study of Marital Adjustment of Couples in the United States. Unpublished thesis, University of Kansas, 1982.
- Norman Fairclough. Discourse and Social Change. Cambridge: Polity Press, 1992.
- Piotr Sztompka. The Sociology of Social Change. Oxford: Blackwell, 1993.
- Skinner, G. William. Chinese Society in Thailand : An Analytical History. Ithaca, New York: Cornell University Press, 1957.
- Skinner, G. William. Leadership and Power in Chinese Community of Thailand. New York: Cornell University Press, 1958.
- Laner, R.H. Perspective on Social Change. London: Allyn and Bacon, 1981: pp. 3-31.
- Richard J. Coughlin. Double Identity: Chinese in Modern Thailand. Hong Kong: Hong Kong University Press, 1960.
- Victor Purcell. The Chinese in Southeast Asia. London: Oxford University Press, 1965.
- Wang, Gungwu. China and the Chinese Oversea. Singapore: Time Academic Press, 1991.
- Y. N. Kly. Societal Development & Minority Rights. Outstanding book, 1988.
- Y. N. Kly. The anti-social contract: Institutionalized Racism in the U.S, n.p. 1988.

ภาคผนวก ก.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันนวัตกรรมการ
 ภาพที่ 1 หน้่างานศพของชาวจีน
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 ผ้าเขียนคำไว้อาลัยผู้ตาย (พวงหรีดจีน)

ภาพที่ 3 โต๊ะไหว้ฟ้าดิน

ภาพที่ 4 โต๊ะไหว้บรรพบุรุษ

ภาพที่ 5 โต๊ะหน้าศพ

ภาพที่ 6 โต๊ะพิธีเหมือนจำลองโรงเจมาไว้ที่งานศพ

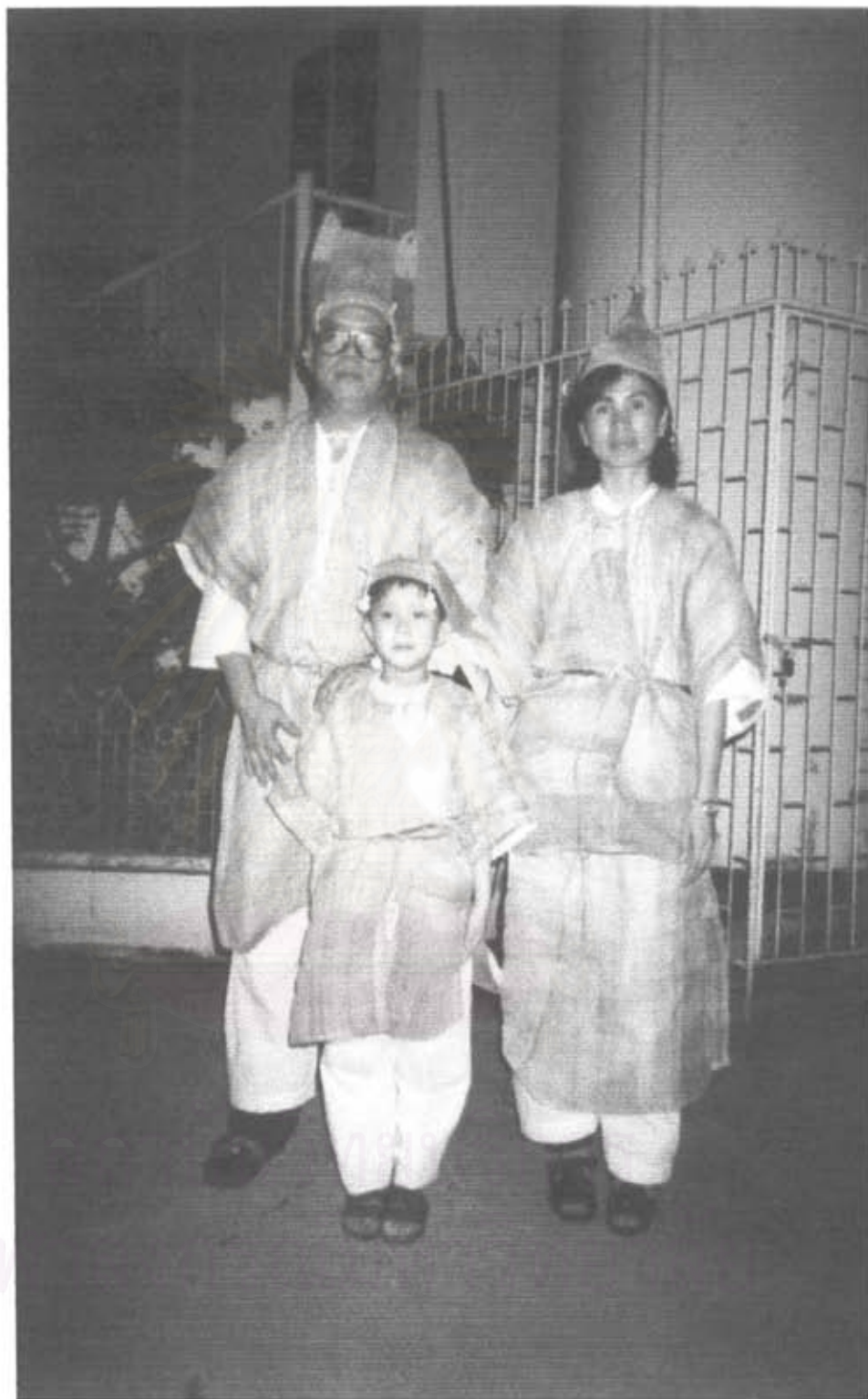
ภาพที่ 7 บริเวณโรงศพ

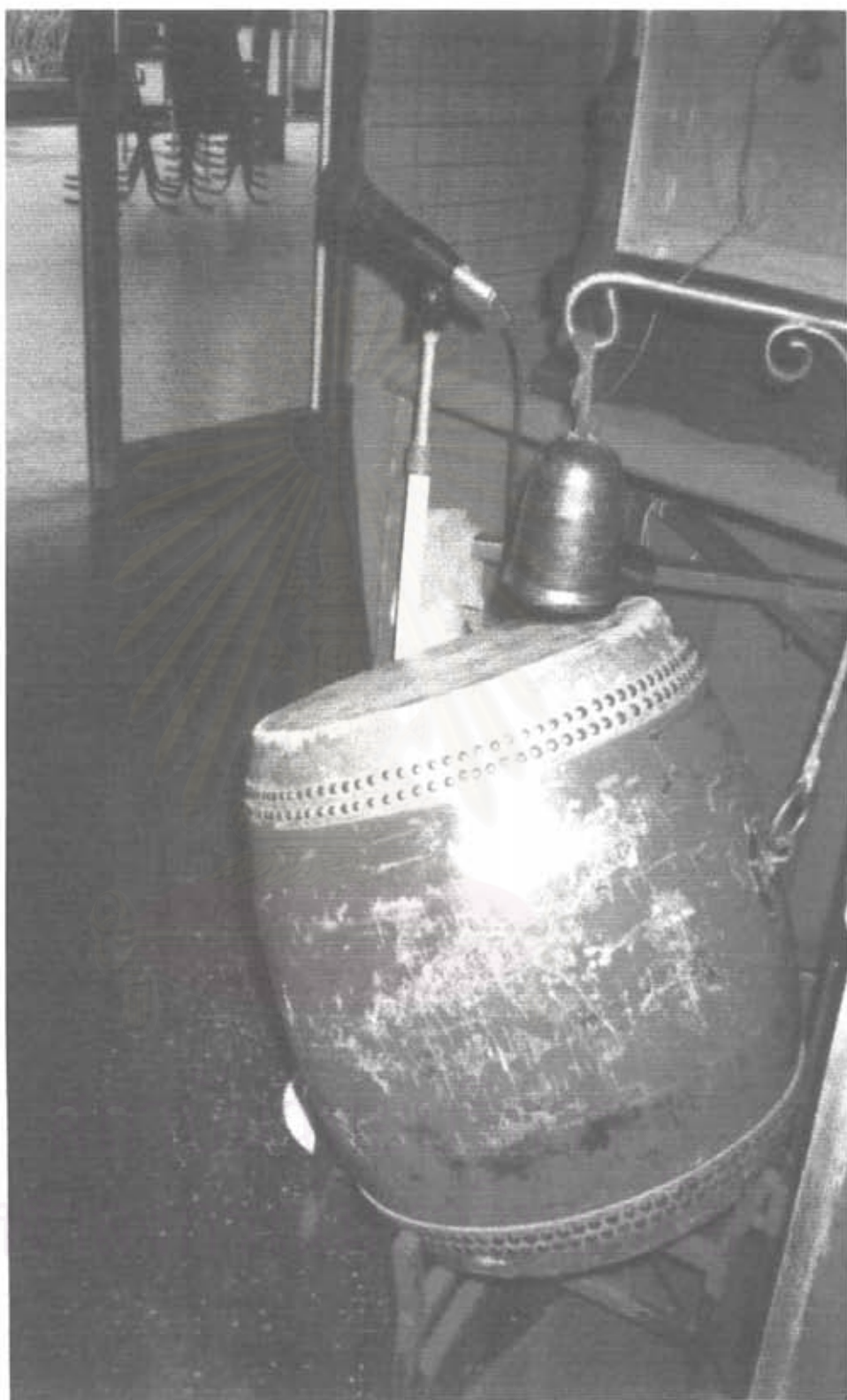
ภาพที่ 8 บิดาหรือมารดาหรือญาติผู้ใหญ่จะเป็นคนมอบ
เสื่อกระสอบให้ลูกหลานใส่ในพิธีงเด็ก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 9 การแต่งกายเข้าร่วมในพิธีงเด็ก

ภาพที่ 10 กลองใหญ่ เริ่มพิธี

ภาพที่ 11 กระดาษเงินกระดาษทอง

ภาพที่ 12 บ้านกระตาศ (กงเต็ก)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 13 คนรับใช้ (กงเต็ก)

ภาพที่ 14 พิธีชุมนุมเทวดา

ภาพที่ 15 พิธีสวดประกาศพระพุทธมนต์

ภาพที่ 16 พิธีเชิญวิญญาณมาสถิตที่หัววิญญาณ

ภาพที่ 17 พิธีสังเวช

ภาพที่ 18 พิธีปลุกระฆังเวียนเทียน

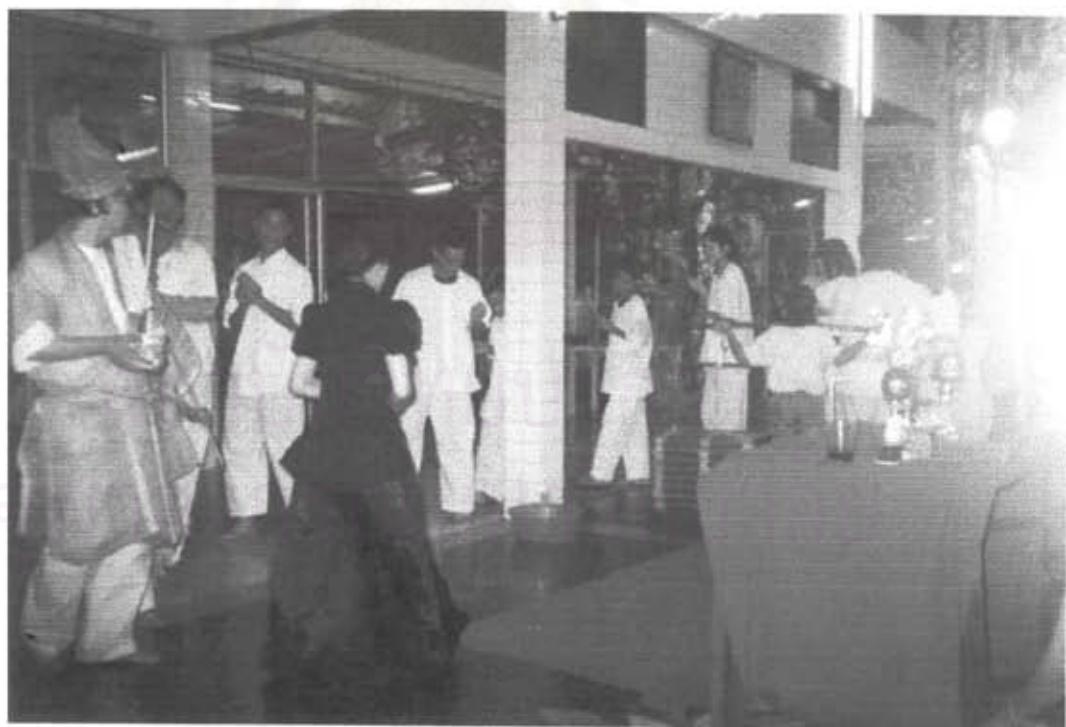
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 19 การเล่นกายกรรม

ภาพที่ 20 การทำความเคารพผู้ตาย

ภาพที่ 21 พิธีข้ามสะพานหรือพิธีโยนเหรียญ

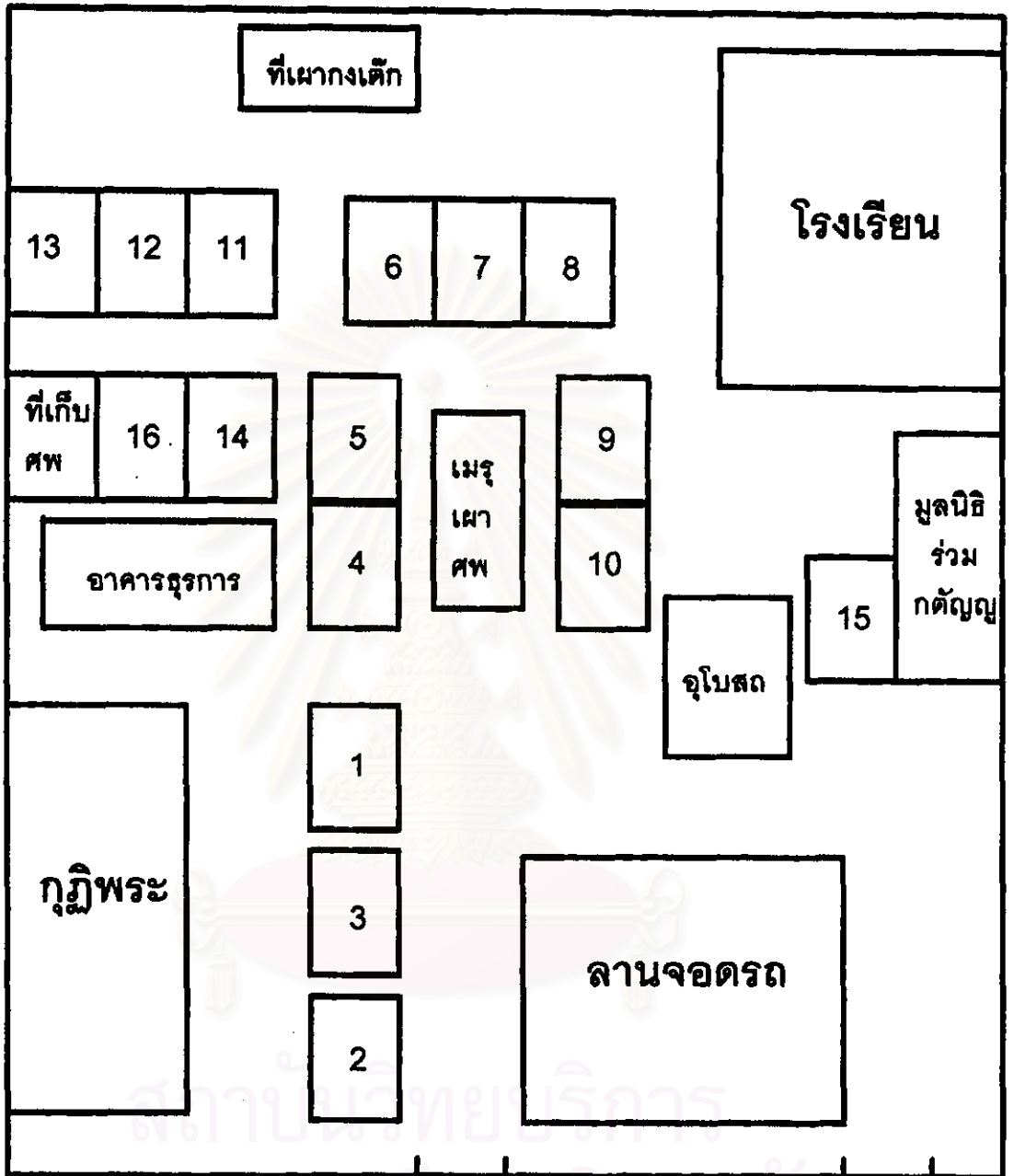

ภาพที่ 22 พิธีเผากระดาษ (งงเด็ก)

ภาพที่ 23 สุสานจีน (ฮวงซู่ย)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 24 แผนที่วัดหัวลำโพง

สำนักงานสุสานและฌาปนสถานวัดหัวลำโพง

โทร. ๒๓๓-๕๒๒๐ , ๒๓๓-๕๑๐๙ , ๒๓๕-๙๐๐๓ , ๒๓๕-๐๕๕๖

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ๒๕.....
 ชื่อผู้ร่วมการ .....
 ชื่อเจ้าภาพ ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... ซอยก.ซอย .....
 ถนน ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
 โทรศัพท์ ..... ขององค์การบริหารท้องถิ่น ..... จังหวัด .....

เลขที่	รายการ	จำนวนรับ		จำนวนจ่าย		หมายเหตุ
		บาท	สต.	บาท	สต.	
๑.	ค่าที่ดินไม่เสีย.....					
๒.	ค่าเครื่องศราสัง ๑๐๐ บาท					
๓.	ค่ารถไปรับศพ					
๔.	ค่าแรงคนงานไปรับศพ ๒๐๐ บาท					
๕.	ค่าแรงคนงานบรรจุศพ ๒๐๐ บาท					
๖.	ค่าแรงยกศพ และจัดสถานที่รับศพ ๑๐๐ บาท					
๗.	ค่านำหินมาศพ ๕๐๐ บาท					
๘.	ค่าบรรจุศพ ๕๐๐ บาท					
๙.	ค่าผ้าหศพที่ช่อง ช่องที่ ..... วันละ ๑,๐๐๐ บาท					งานรับศพ ๓๐๐๐ นำใบฌาปนกิจกรมอภัยฯ ๓ ใบ
๑๐.	ค่าผ้าหศพที่ช่อง ช่องที่ ..... วันละ ๑,๐๐๐ บาท					
	๑. ศาลา ๑, ๒, ๓	วันละ ๒,๐๐๐ บาท				
	๒. ศาลา ๓, ๔	วันละ ๑,๕๐๐ บาท				
	๓. ศาลา ๕, ๖, ๗, ๘, ๙	วันละ ๑,๐๐๐ บาท				
	๔. ศาลา ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕	วันละ ๘๐๐ บาท				
	๕. ศาลา ๑๖, ๑๗	วันละ ๒๐๐ บาท				
๑๑.	๓. ดอกไม้ธูป (ราคาแล้วแต่จะศาน)					
	๒. ดอกไม้ประดับมฤ (ราคาแล้วแต่จะศาน)					
	๓. ดอกไม้ประดับมาศพ					
๑๒.	ค่าอุปถัมภ์บูชา พระพุทธรูป พระธรรม และศพ วันละ ๓๐ บาท					
๑๓.	ค่าปฏิสังขน์ วันละ ๑๐๐ บาท					
๑๔.	ค่าโง่ทำ วันละ ๒๐๐ บาท					
๑๕.	ค่ารักษาความสะอาด วันละ ๒๐ บาท					
๑๖.	ค่าคิดพินัยคดีร้องอยู่ เวลาละ ๒,๒๐๐ บาท					
๑๗.	วันที่พิธีอภิเษก ๑. ค่าอนุบาลศพคดีร้องขึ้น ๕๕๐ บาท					
	๒. ค่าปฏิสังขน์คดีร้องขึ้น ๒๐๐ บาท					
	๓. ค่าตำรวจรักษาการคดีร้องขึ้น ๑๐๐ บาท					
๑๘.	ค่าปฏิสังขน์ใช้ตลอดงาน					
๑๙.	ค่าคำพิพากษาทุกกรณี ๓๐๐ บาท					
๒๐.	ค่าเครื่องโขนธรรม ทรายพระ ชุดละ ๒๐๐ บาท					
๒๑.	ค่าเครื่องบายเบียง เวลาละ ๕๕๐ บาท					
๒๒.	ค่าตั้งศพ					
๒๓.	ค่าโหวตศพ วันละ ๕๕๐ บาท					
๒๔.	ค่าอาหารเลี้ยงพระเพล รูปละ ๒๐๐ บาท					
๒๕.	ค่าฝัง					
๒๖.	ค่าเบ็ดเตล็ด					
	รวมเงินทั้งสิ้น					

นาย: *(ลายเซ็น)*
 (นาย) *(ลายเซ็น)*

รายการที่ไม่ได้บันทึกไว้เป็นเงิน ไม่ควรเรียกใบเสร็จจากเจ้าภาพนี้

เจ้าหน้าที่สุสาน

สหภาพสงฆ์ไทย
 สมาพันธ์ ทั่วประเทศ พ.ศ. ๑๙๖๖
 Dit. bang-chue, bang-phet, bang-ueon

กำหนดการบำเพ็ญกุศล

ศพ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕.....

เวลา	๑๐.๓๐ น.	พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ ๑๐ รูป
เวลา	๑๑.๐๐ น.	ถวายภัตตาหารเพล
เวลา	๑๔.๐๐ น.	แสดงพระธรรมเทศนา
เวลา	๑๕.๐๐ น.	พระสงฆ์สวดมติกา-มังสกุส ๑๐ รูป
เวลา	๑๗.๐๐ น.	ประชุมเพลิง

รายการอาหารเลี้ยงแขก

	หม้อใหญ่	หม้อเล็ก
๑. ข้าวต้มหมู	๕๕๐.-	๖๕๐.-
๒. ข้าวต้มไก่	๕๕๐.-	๖๕๐.-
๓. เกี๊ยมอี	๕๕๐.-	๖๕๐.-
๔. ข้าวต้มกุ้ง	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๕. ข้าวต้มปลา	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๖. ข้าวต้มกวนพะระหมู	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๗. ก๋วยจั๊บน้ำ	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๘. เกี๊ยว	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๙. กะเพาะปลา	๕๕๐.-	๗๕๐.-
๑๐. กาแฟ, เค้ก, คุกกี้	ชุดละ	๑๕ บาท
๑๑. กาแฟ, แซนด์วิช	ชุดละ	๑๗ บาท

รายการของถวายพระ

๑. ของถวายพระสวดอภิธรรม	
กลางคืน ๔ รูป	๒๐๐ บาท
๒. ผ้าสบงจีน ๑ ละ	๕๐ บาท
๓. ผ้าไตร ๑ ละ	๑๐๐ บาท
๔. ของกัณฑ์เทศน์	๓๐๐ บาท

อาหารเลี้ยงพระเพล

อาหารเลี้ยงพระเพล รูปละ ๒๐๐ บาท

เจ้าภาพให้พนักงานของวัดจุดธูปเทียนนำศต

จุดธูปกลางคืน	
และ	วันละ ๑๕๐ บาท
จุดธูปกลางวัน	

สำนักงานสุสาน วัดหัวลำโพง

ภาพที่ 26 ใบรายการของวัดหัวลำโพง (หน้า 2)

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติวัดหัวลำโพง

ประวัติความเป็นมาของวัด

วัดหัวลำโพง ตั้งอยู่เลขที่ 728 ถนนพระราม 4 แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 20 ไร่

1. อาณาเขตทิศเหนือยาว 100 เมตร ติดต่อกับที่เอกชน
2. ทิศใต้ยาว 120 เมตร ติดต่อกับที่เอกชน
3. ทิศตะวันออกยาว 120 เมตร ติดต่อกับถนนพระราม 8 และที่เอกชน
4. ทิศตะวันตกยาว 160 เมตร ติดต่อกับที่เอกชน

พื้นที่ตั้งวัด เป็นที่ราบลุ่มถูกน้ำท่วมถึง ตั้งอยู่ใจกลางของเมืองหลวงแวดล้อมไปด้วยอาคารและชุมชนหนาแน่น อาคารเสนาสนะมี อุโบสถ กว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ.2325 สมัยอยุธยาได้ต่อมุขหน้าหลังเพิ่มเติม กว้างสูงมีจำนวน 10 หลัง เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น 5 หลัง อาคารไม้ 2 ชั้น และชั้นเดียว 5 หลัง หอระฆังมณฑลสร้าง พ.ศ. 2480 ตึกทรงไทยใต้ถุนสูง

ศาลาการเปรียญสร้าง พ.ศ. 2472 ตึกชั้นเดียว สำหรับปฐมนิยวัดผู้มีพระประธานในอุโบสถมีนามว่า "หลวงพ่อดำ" พระพุทธรูปประทับยืนอยู่ด้านหน้าอุโบสถ เป็นสัมฤทธิ์รมดำเจดีย์เก่าหลังอุโบสถ ปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่คุณหญิงฉวี วรรณการบัญชา (ฉวี บุญภาคศรี) ได้อัญเชิญมาเมื่อ พ.ศ.2516

วัดหัวลำโพง เดิมมีนามว่า "วัดหัวลำพอง" สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2325 ไม่ปรากฏนามและประวัติผู้สร้าง สันนิษฐานว่าประชาชนจะร่วมใจกันสร้าง ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณรัชกาลที่ 1-3 ทั้งนี้อาศัยการสันนิษฐานจากรูปทรงของพระอุโบสถและเจดีย์ข้างหลังพระอุโบสถ ซึ่งยังคงเหลือเค้าโครงอยู่ถึงขณะนี้

ความเป็นมาของวัดนี้มีผู้รู้ได้ประมวลไว้ โดยอาศัยจากการเล่าสู่กันฟังต่อ ๆ กันมาว่า ในปี พ.ศ. 2310 กรุงศรีอยุธยาถูกพม่าทำลาย เผาผลาญบ้านเรือนตลอดจนวัดวาอาราม ผู้คนล้มตาย จำนวนมากจนในที่สุดได้เสียกรุงแก่ข้าศึก เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2310 ซึ่งเป็นการเสียกรุงครั้งสุดท้าย และนับได้ว่าเป็นการเสียหายที่ย่อยยับที่สุดในประวัติศาสตร์ การสงครามครั้งนี้ ประชาชนขวัญเสียและได้รับความเดือนร้อนมาก จนประชาชนบางหมู่บางตำบลไม่สามารถที่จะทนอยู่อาศัย ถิ่นที่อยู่เดิมต่อไปได้ จึงได้พากันอพยพครอบครัววัวควาย ทรัพย์สินสมบัติเท่าที่สามารถจะนำไปได้ และได้อพยพลงมาทางใต้จนถึงบริเวณวัดหัวลำโพงเห็นว่าเป็นทำเลที่เหมาะสม มีดินดี พืชพันธุ์ไม้หญ้าเขียวชะอุ่มเป็นที่รกร้างไม่มีเจ้าของ และยังมีลำคลองเชื่อมโยงทำให้สะดวกต่อการสัญจรไปมา กุ้งปลากุ้งชุม จึงได้ตกลงใจตั้งหลักฐานและจับจองที่ดิน กุ้งปลากุ้งชุม จึงได้ตกลงใจดังที่เคยปฏิบัติมา นานปีเข้าต่างก็มีหลักฐานมั่นคงเป็นปึกแผ่นทั่วหน้ากัน ต่อมาจึงได้ร่วมกันสร้างวัดขึ้น ดังที่เคยปฏิบัติมา แล้วขนานนามว่า "วัดหัวลำโพง" ชื่อดังกล่าวนี้พอที่จะสันนิษฐานได้ใน 2 นัยด้วยกัน คือ

1. ตั้งตามชื่อหมู่บ้าน หมู่บ้านอาจจะชื่อว่า "บ้านหัวลำโพง" ตามความนิยม โดยทั่วไป เพราะบ้านกับวัดส่วนใหญ่ของไทย มักจะมีชื่อเหมือนกัน หรือไม่ก็มีความหมายเดียวกัน
2. ตั้ง ตามพฤติกรรมอันเป็นธรรมชาติของวัว ซึ่งเป็นสัตว์ใช้งานเกี่ยวกับการเกษตรกรรม อันเป็นงานหนัก หลังจากผ่านฤดูเก็บเกี่ยวไปแล้ว งานที่คนต้องใช้ก็รู้สึกว่าจะเบาบางลง ประกอบกับเป็นฤดูแล้งต้นหญ้าจะตาย อาหารวัวไม่ค่อยสมบูรณ์ เพราะเป็นไปตามธรรมชาติ แต่พออย่างเข้าต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พืชพันธุ์ ธัญญาหารต่าง ๆ รวมทั้งหญ้าซึ่งเป็นอาหารของวัว ก็จะเริ่มผลิบานหรือเกิดใหม่ พอดีได้น้ำฝนต้นปีก็ยิ่งงอกงาม หญ้าก็จะเขียวช้ำไปทั่วทั้งทุ่ง ที่เรียกว่า "หญ้าระบัด" อันเป็นหญ้าอ่อน วัวเมื่อเห็นหญ้าอ่อน ก่อนจะกินก็มีความพิถีพิถันบอกไม่ถูก เพราะวัวนึกว่าอย่างไรเสียก็คงได้กินของอร่อยเป็นแน่แท้ ถึงกับแสดงความคิดคะนอง โดยการกระโดดโลดเต้น บ้างก็ไล่วิดกัน บ้างก็วิ่งไล่กวัดกันจำจะหันไปทั่วท้องทุ่งจนไม่เป็นอันกิน ซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติของวัวเช่นนี้ เรียกว่า "วัวลำพอง" ซึ่งจะหาดูได้ไม่บ่อยนัก

จากพฤติกรรมของวัดดังกล่าวนี้ มนุษย์เราเป็นคนเจ้าปัญญา เป็นคนช่างสังเกตช่างคิดและช่างจดจำ จึงได้นำเอามาแต่งตั้งชื่อนามเพื่อสะดวกในการเรียกขาน ดังนั้นวัดที่ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างขึ้นในบริเวณทุ่งหญ้าระบัด ซึ่งฝูงวัวแสดงความศรัทธาของนี้ให้ชื่อว่า "วัดวัวลำพอง" เพื่อเป็นอนุสรณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของวัว ที่เขาทะนุถนอมเลี้ยงดูมาด้วยความรัก ซึ่งชื่อในทำนองนี้ยังมีอยู่มากในทุกภาคของประเทศไทย บ้างก็เป็นชื่อหมู่บ้าน, ชื่อวัด, บ้างก็เป็นชื่อตำบล, อำเภอ

ครั้งต่อมาในรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือที่ประชาชนทั่วประเทศได้พร้อมใจนานพระนามพระองค์ท่านว่า "สมเด็จพระปิยมหาราช" หรือ "สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง" ซึ่งเป็นต้นยุคทองของการพัฒนาประเทศในระบบใหม่ ได้ทรงสร้างทางรถไฟขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย คือจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดนครราชสีมา นับว่าเป็นสิ่งใหม่ สร้างความตื่นตาตื่นใจแก่พลกนิกรชาวไทยถ้วนหน้าในครั้งนั้นยิ่งนัก ทรงสร้างสถานีต้นทางที่กรุงเทพฯ ขึ้นในบริเวณนอกเมืองใกล้กับคูเมืองชั้นนอกคือคลองผดุงกรุงเกษม พระราชทานนามว่า "สถานีหัวลำโพง" ซึ่งอยู่ในย่านเดียวกันและห่างจากวัดวัวลำพองไปทางเหนือประมาณ 2 กิโลเมตร

ประมาณปี พ.ศ. 2447 ราว ๆ เดือนตุลาคม หรือเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นฤดูกาลทอดกฐินตามธรรมเนียมของชาวพุทธ จากหลักฐานและคำบอกเล่าของท่านผู้สูงอายุหลายท่าน ได้กล่าวยืนยันว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ 5 ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินในครั้งนั้นวันเดียวกัน 3 วัด คือ วัดสามจีน (วัดไตรมิตรวิทยาราม) วัดวัวลำพอง และวัดสระปทุม (วัดปทุมวนาราม)

ในการเสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินที่วัดวัวลำพองครั้งนั้น พระองค์ได้ทรงพระราชทานนามวัดให้ใหม่เปลี่ยนจากวัดวัวลำพองมาเป็น "วัดหัวลำโพง" ซึ่งเรียกขานและใช้กันมาตราบเท่าทุกวันนี้ ทั้งนี้ก็โดยที่พระองค์ท่านทรงไว้ซึ่งพระปรีชาญาณมองเห็นการณ์ไกล ทรงมีความห่วงใยพลกนิกรและพระบวรพุทธศาสนา ทรงเป็นต้นตำรับแห่งการ "เสด็จประพาสต้น" ที่ต้องลือระบือนามไปทั่วแดนไกลไกล ในการนี้หากจะกล่าวว่ เพื่อสร้างความผูกพันทางจิตใจแก่ข้าราชการตลอดจนพนักงาน รถไฟแห่งสถานีหัวลำโพง ได้ไปทำบุญและร่วมกันอุปัถุม์ วัดหัวลำโพงอีกวัดหนึ่งซึ่งอยู่นอกเมืองก็เห็นจะไม่ผิด เรื่องนี้กาลเวลาขอมเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ดี

ซึ่งในปัจจุบันนี้ยังมีทายาทของอดีตข้าราชการ และพนักงานรถไฟแห่งสถานีหัวลำโพงในครั้งนั้น ยังมีความผูกพันกับวัดโดยได้เจริญรอยตามบรรพบุรุษอยู่จำนวนมาก ทั้งยังให้ความร่วมมือร่วมใจเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้จึงนับได้ว่าสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงเห็นความสำคัญของชื่อเพื่อผูกพันจิตใจเป็นพระองค์แรก

ในวันนั้นนอกจากทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อวัดแล้ว ยังทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เจ้าอาวาส คือ พระอาจารย์สิงห์ ซึ่งเป็นพระวิปัสสนาธุระที่มีชื่อเสียงองค์หนึ่งในครั้งนั้นเป็นที่ "พระครูญาณมุณี" ซึ่งนับว่าเป็นนิมิตหมายอันดี ทั้งแก่วัดตลอดจนประชาชนในถิ่นวัดนี้เป็นที่ยิ่ง ทั้งนี้ก็โดยที่ในวันนั้น พระองค์ท่านได้ทรงประกอบคุณงามความดี ตามหลักพรหมวิหารธรรมให้ปรากฏและครบถ้วนที่สุด คือ

1. ทรงพระเมตตาคุณ โดยการเสด็จพระราชดำเนิน ทอดผ้าพระกฐิน
2. ทรงพระกรุณาคุณ โดยทรงพระราชทานนามวัดเป็น "วัดหัวลำโพง"
3. ทรงพระมุทิตาคุณ โดยทรงพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เจ้าอาวาสเป็น "พระครูญาณมุณี"

นับตั้งแต่นั้นมา ด้วยเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์ไทย อันมีสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง พระองค์ผู้ทรงวางรากฐานความเป็นมิ่งมงคล และทรงประกอบคุณงามความดีตามหลักพรหมวิหารธรรมให้เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้ง ต่อหน้าคณะสงฆ์และอุบาสก อุบาสิกา ซึ่งเป็นสิ่งที่หาได้ยาก ไม่สู้จะปรากฏบ่อยนักจึงถือว่าเป็นศุภนิมิตอันประเสริฐสุด จึงควรแก่การสำรวมกายใจ และร่วมกันทำนุบำรุงพระบรมพุทธศาสนาให้ยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณต่อพระองค์ท่านสืบไป

ดังนั้นวัดหัวลำโพง อันเป็นนามพระราชทาน จึงเป็นนามอันเป็นมงคลยิ่ง ก็ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองมาโดยลำดับ ไม่ว่าจะคิดทำกุศลสิ่งใดทั้งในและนอกวัด ก็ได้รับความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจเป็นอย่างดีจากทุก ๆ ฝ่ายตลอดมา จนเป็นที่ชื่นชมในวงการพระศาสนาและการศึกษา ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กันความรู้ความสามารถตลอดจนความมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีงามของสมภารเจ้า วัดเป็นประการสำคัญ ขณะนี้วัดหัวลำโพงกลายเป็นวัดตั้งอยู่ใจกลางนครหลวงคือกรุงเทพมหานครไปแล้ว

ความเจริญรุ่งเรืองของวัดได้ปรากฏชัด ในสมัยที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลี (ขาว ปุสุตนาโค) อดีตเจ้าอาวาสเป็นต้นมา วัดหัวลำโพงได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุง ในทุก ๆ ด้าน จนเป็นที่เจริญตาแก่ผู้พบเห็น ดังปรากฏในสมัยนัยกถาของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา ในหนังสือฉลองอายุครบ 6 รอบ ของท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลี และได้จัดให้มีพิธีเปิดตึกสุทธาวาส วัดหัวลำโพง เมื่อ 28 ตุลาคม 2522 มีข้อความตอนหนึ่งว่า "ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสยิ่งเจริญด้วยพรรษา หรือพูดตรง ๆ ว่า ยิ่งแก่ลงวัดหัวลำโพงกลับเดินสวนทาง กล่าวคือ ยิ่งหนุ่มขึ้น หมายถึงว่า มีความสดใสน้ำมีนวล มีความผุดผ่อง น่าดูน่าชมยิ่งขึ้น "

ความจริงย่อมหนีความจริงไม่พ้น ทุกคนต้องยอมรับว่า ในสมัยท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลีเป็นอาวาสอันยาวนานนั้น วัดหัวลำโพงได้ก้าวไปไกลทั้งในและนอกวัดเป็นอันมาก สำหรับในวัดนั้น ขณะนี้มีสิ่งก่อสร้างเก่าเหลืออยู่เพียง 3 สิ่ง คือ กุฏิอดีตเจ้าอาวาส ศาลาการเปรียญ และพระอุโบสถ ส่วนนอกวัดนั้นมีมากมายจนเป็นที่รู้จักและชื่นชมแก่ชนที่มีโอกาสเกี่ยวข้อง อย่างเช่น โรงเรียน มูลนิธิ เป็นต้น

วัดหัวลำโพงได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้วเมื่อประมาณ พ.ศ.2325 ในด้านการศึกษา ทางวัดสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณรศึกษาพระปริยัติธรรมจากสำนักเรียนอื่นได้ตามอัธยาศัย นอกจากนี้ยังได้ให้ทางราชการสร้างโรงเรียนวัดหัวลำโพง สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.6 มีนักเรียนประมาณ 1,200 คน และโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.1- ม.6 มีนักเรียนประมาณ 2,500 คน พร้อมกับจัดให้มีการเปิดโรงเรียนผู้ใหญ่ขึ้นในโรงเรียน ดังกล่าว ซึ่งตั้งอยู่ในที่วัดอีกด้วย

ในด้านการสาธารณสงเคราะห์วัด จัดมอบทุนแก่นักเรียนทุกปี จัดตั้งมูลนิธิสงเคราะห์การศึกษาแก่เยาวชน มูลนิธิสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรสมาคมการกุศลวัดหัวลำโพงให้มูลนิธิร่วมกตัญญูใช้ที่ดิน 100 ตารางวา จัดตั้งสาขาขึ้นร่วมมือกับสโมสรโรตารีกรุงเทพได้

การที่วัดหัวลำโพงเจริญรุ่งเรือง ก็เพราะท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลี มองโลกกว้าง มองทั้งในวัดและนอกวัด ด้วยความปรารถนาดีมีความจริงใจ โดยให้การสนับสนุนและเอาใจใส่เสมือนพ่อปฏิบัติแก่ลูกตลอดมา สมกับเป็น "พระอุปัชฌายะ" โดยแท้ กาลเวลาและผลงานของท่านย่อมเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ดี

ดังนั้นกล่าวได้ว่า พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลี ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ ชาวละแวกสมชื่อได้ สนองคุณพระบวรพุทธศาสนาอย่างสมศักดิ์ศรีและได้เจริญรอย ตามเบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้สมบูรณ์แบบที่สุด

ดังปรากฏจากบทความในหนังสือเชิญชวนก่อตั้งมูลนิธิพุทธจักร ของท่านเจ้าคุณ ฯ ตอนหนึ่ง กล่าวไว้ว่า "ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่า ข้าพเจ้าได้มาอาศัยพึ่งพาวัดและชาวบ้านในวัดนี้ อยู่อย่างสุขสบาย ทำให้ชีวิตรอดอยู่อย่างราบรื่น พร้อมกันนี้ก็พยายามทำทุกอย่าง เพื่อประโยชน์แก่วัดแก่ชาวบ้านในวัดนี้ เช่นสร้างเมรุ สร้างเตาเผาศพ สร้างกุฏิ และสร้างโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งเห็นว่าเป็นการสงเคราะห์แก่ผู้นำศพนาม่าเพ็ญกุล และฉาปนกิจ เป็นการสงเคราะห์คนที่มาบวช และเป็นพี่เลี้ยงของบุตรหลาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองคุณแก่เขาเหล่านั้นด้วย

ต่อมาท่านพระครูนิวาสธรรมขันธ์ (สุวิทย์ สุจิตฺต) นธ.เอก มหาบัณฑิตจากประเทศอินเดีย เป็นเจ้าอาวาสวัดหัวลำโพง ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น "พระครูนิวาสธรรมขันธ์" นี้ เมื่อ 5 ธันวาคม 2521 ส่วนตำแหน่งหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์มีดังนี้ คือ

1. ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส เมื่อ 29 เมษายน 2518
2. ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส เมื่อ 8 ตุลาคม 2523
3. ได้รับแต่งตั้งเป็น พระอุปัชฌาย์ เมื่อ 31 มกราคม 2525
4. ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะเขตบางรัก เมื่อ 28 มีนาคม 2526

ในระหว่างที่ท่านพระครูนิวาสธรรมขันธ์ เป็นเจ้าอาวาสวัดหัวลำโพงนี้ ท่านก็พยายามทุกวิถีทางที่จะเจริญรอยตามพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธิโมลี (ชาว ปุสุสนาโค) ผู้ทำการบุกเบิก และได้วางรากฐานการพัฒนาวัดไว้แล้วเป็นอย่างดี โดยมีผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาอันเป็นศาสนสมบัติของวัด ดังนี้

(1) สร้างเมรุแบบใหม่ ชนิดที่ไม่มีกลิ่น ไม่มีควัน ซึ่งเป็นแบบที่ทันสมัย และถูกต้องตามหลักการที่สุดในยุคนี้ จำนวน 1 หลัง ได้สำเร็จเรียบร้อย ค่าก่อสร้างประมาณ 3,000,000.00 บาท

(2) พัฒนาปรับปรุงศาลา 7 ซึ่งเป็นศาลาตั้งศพที่นายเกษม และคุณนายวิไล มุสิกะสินธร ผู้มีอุปการคุณสร้างไว้เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ โดยมีทายาท คือ นางสาววัชรีย์ มุสิกะสินธร ได้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ จำนวน 1,000,000.00 บาท (หนึ่งล้านบาท) และได้ประกอบพิธีถวายเป็นกุศล เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2524 โดยมีพระเดชพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยาเป็นประธานมอบอนุโมทนาบัตร

(3) สร้างศาลาทรงไทย เพื่อเป็นที่ตั้งบำเพ็ญกุศล อีก 4 หลัง ดังนี้

3.1 คุณพิชัย มาสินนที สร้างศาลาทรงไทยพร้อมทั้งติดตั้งเครื่องปรับอากาศถวาย จำนวน 1 หลัง เพื่ออุทิศให้ คุณสมศรี มาสินนที ผู้เป็นภรรยา และได้ประกอบพิธีถวายเป็นกุศล เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2525 สิ้นเงิน 1,500,000.00 บาท พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระวิสุทธาธิบดี วัดไตรมิตรวิทยารามเป็นประธานมอบอนุโมทนาบัตร

3.2 คุณสมชายและคุณชลชาย จิวจรรยาภูล ซึ่ง เป็นทายาทของคุณตงมัน ได้สร้างศาลาทรงไทย ในราคา 600,000.00 บาท ประกอบพิธีถวายเป็นกุศล เมื่อ 3 พฤษภาคม 2526

3.3 นายห้างอุดม พิจิตรพงษ์ชัย และนายห้างมลล นعيمก้องกิจ ได้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ สร้างศาลาทรงไทย ในราคา 2,000,000.00 บาท 1 หลัง ทำพิธีถวายเป็นกุศล ในวันที่ 5 ธันวาคม 2526 สมเด็จพระสังฆราชทรงเสด็จมาเป็นประธานเปิดศาลา

3.4 คุณนายศุภลักษณ์ บุญโพธิ์อภิชาติ ได้สร้างศาลาทรงไทย เพื่ออุทิศกุศลให้ นายสุรีย์ บุญโพธิ์อภิชาติ ผู้เป็นสามีในวงเงิน 600,000.00 บาทเศษ จะทำพิธีถวายเป็นกุศล ในวันที่ 13 ธันวาคม 2526 ในการนี้คณะสงฆ์วัดหัวลำโพงพร้อมทั้งประชาชนในถิ่นวัดนี้ ต้องขออนุโมทนาสาธุร่วมด้วยเป็นที่ยิ่ง

ปัจจุบันนี้ "พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร" (นรินทร์ นรินโท-ปิยะทัศน์) ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส เกิดเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2486 ตรงกับวันเสาร์ แรม 4 ค่ำ เดือนยี่ ปีมะแม ณ บ้านเลขที่ 78 หมู่ที่ 1 บ้านหนองกระถิน ตำบลหนองยาง อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี มีบิดาชื่อนายชด ปิยะทัศน์ มารดาชื่อนางเสงี่ยม ปิยะทัศน์ มีอาชีพทำนา เมื่อเรียนจบชั้นประถม ที่โรงเรียนบ้านหนองบัว เมื่อประมาณอายุ 13 ปี ก็เดินทางมาเพื่อบวชเณรที่วัดโฆสิตตาราม ตำบลน้ำตาด อำเภออินบุรี ช่วงที่บวชเณรได้ 3 ปี (ตั้งแต่พ.ศ.2499- พ.ศ. 2501) ท่านก็ได้ศึกษาเล่าเรียนจนได้นักธรรมตรีและโท

พ.ศ.2502 ได้ศึกษาเล่าเรียนจนจบนักธรรมเอก (นธ. เอก) ที่สำนักเรียนวัดไตรมิตร เมื่ออายุ 19 ปี ขณะที่เป็นสามเณรอยู่ที่วัดหัวลำโพง

พ.ศ.2506 จากนั้นได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุฉายา "นรินโท" แปลว่า "ผู้เป็นจอมแห่งมนุษย์"

พ.ศ.2507 ศึกษาจนได้เปรียญ 3 ประโยค และท่านได้เรียนภาษาต่าง ๆ เพิ่มเติม และได้รับมิตรชอบเป็นเจ้าของที่ เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ และกิจการต่าง ๆ ของวัดด้วย

พ.ศ.2526 เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหัวลำโพง ได้ทำหน้าที่จัดการบัญชีรายรับรายจ่ายของวัด เป็นผู้ประสานกิจกรรมงานประชุม เป็นต้น

พ.ศ.2534 พระครูนิวิฐกิจจาทร (สุวิทย์ สุิตวฑฺฒ) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสในขณะนั้น ได้อาพาธ และมรณภาพลง ด้วยโรคหัวใจล้มเหลว

พ.ศ.2535 ได้รับบัญชาแต่งตั้งจากเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร พระสุเมธาธิบดี อธิบดีสงฆ์ วัดมหาธาตุ ให้เป็นเจ้าอาวาสวัดหัวลำโพงจนถึงปัจจุบันนี้

ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2539 ได้รับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย ที่วัดมหาธาตุ

วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2539 ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นราชาคณะที่ "พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร" เพราะเป็นสำนักงานศึกษาดีเด่น ด้านการศึกษา แผนกบาลี

ผลงานของท่านนั้นมีประจักษ์ให้เห็น ทั้งในด้านการศึกษาและการสร้างสาธารณประโยชน์
ดังนี้คือ

ด้านการศึกษา

1. ปรับปรุงเรื่องการศึกษา โดยเปิดสำนักเรียนให้พระเณรศึกษาที่วัดหัวลำโพง ประโยค 3-9 จนได้เป็นสำนักเรียนดีเด่นในปัจจุบัน โดยที่
  - ผู้ที่ศึกษาเปรียญที่ 3-7 จะศึกษาเล่าเรียนที่วัดหัวลำโพง
  - ส่วนผู้ที่ศึกษาชั้นเปรียญที่ 8-9 ต้องไปศึกษาเล่าเรียนที่สำนักเรียนวัดสามพระยา แถวบางขุนพรหม
2. สนับสนุนให้พระในวัดหัวลำโพงให้ได้ศึกษาเพิ่มเติม ทำให้ปัจจุบันมีพระที่เรียนจบเปรียญ 9 ประโยค 8 รูป และพระที่เรียนเปรียญ 3-4 ประโยค มีหลายรูป
3. อีกทั้งมีการสนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษาทุก ๆ ปี แก่ พระเณรที่สอบแผนกธรรมบาลีได้ และแจกทุนการศึกษาให้เด็กนักเรียนในเขตบางรักทุกโรงเรียน โดยมีคุณครูได้เสนอเด็กผู้ที่มีความประพฤติดี เรียนดี แต่ครอบครัวมีฐานะยากจน มารับทุนการศึกษา
4. ได้นำดอกเบียจากเงินฝากที่พุทธศาสนิกชนบริจาคไว้ จัดสรรเป็นทุนค่าอาหารกลางวัน ให้โรงเรียนในต่างจังหวัดทุก ๆ ปี อย่างเช่น อุทัยธานี ,ลพบุรี,สิงห์บุรี โดยมอบให้ทุนละ 2,000-4,000 บาท

ด้านสาธารณประโยชน์

1. เนื่องจากด้วยอุโบสถเดิมมีความคับแคบไม่เพียงพอต่อการทำสังฆกรรม ด้วยมีพระภิกษุ-สามเณรจำพรรษามาก ดังนั้นจัดสร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้น ซึ่งทำการเปิดเมื่อ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2541 นี้ อุโบสถหลังนี้ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าของวัดหัวลำโพง โดยใช้เงินในการก่อสร้างทั้งสิ้น 103,000,000 บาท

2. ขณะนี้ได้ออกแบบแปลนเพื่อทำเจดีย์ใหม่ค่อม เจดีย์หลังเก่า ซึ่งทรุดโทรมลงมากแล้ว ซึ่ง จะดำเนินการก่อสร้างในไม่ช้านี้ งบประมาณการก่อสร้างประมาณ 5 ล้านบาท

3. และจะมีการสร้างบ้านพักคนงานวัด ประมาณ 23 ห้องขึ้นในบริเวณวัด

4. อีกทั้งเนื่องจากบริเวณลานจอดรถของวัดไม่เพียงพอ ที่จะรองรับผู้เข้ามาติดต่อ ใช้บริการ กับทางวัดได้ จึงคิดจะสร้างที่จอดรถ 4 ชั้น ในที่ดินของวัด เพื่อความสะดวกในการจอดรถของผู้มา ติดต่อ

วัดหัวลำโพง ในระยะเริ่มแรกที่เดิยมีเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ ครั้นต่อมาในสมัยพระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณพระราชวิสุทธินโมลี (ชาว ปุสุตนาโค) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นยุคพัฒนาดังกล่าวมาแล้ว เมื่อถนนสี่พระยาตัดผ่านที่ดินของวัดบริเวณสามย่าน นามหัวม พุ่มแก้ว ซึ่งมีที่ดินอยู่ติดกับ เขตวัดด้านถนนพระรามที่ 4 ได้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินส่วนนั้นให้วัดอีกประมาณ 6 ไร่ และนางสาวลออ หลิมเซ่งไถ่ ก็ได้ถวายพินัยกรรมเป็นที่ดินให้อีกประมาณ 7 ไร่ ซึ่งรายหลังนี้ก็ให้แก่บริเวณ โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ขณะนี้วัดหัวลำโพงมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ประมาณ 20 ไร่

ลำดับเจ้าอาวาสวัดหัวลำโพง ที่ปรากฏมี 9 รูป ดังนี้

1. ท่านสมภารมาก
2. ท่านสมภารแดง
3. ท่านสมภารแพง ดำรงตำแหน่งถึง พ.ศ. 2442
4. ท่านพระครูญาณมุณี (สิงห์) พ.ศ.2442-2467
5. ท่านพระครูวินัยธร (ปัด) พ.ศ. 2467-2472
6. ท่านพระครูสมุห์พุ่ม พ.ศ. 2472-2475 (ลาสิกขา)
7. ท่านพระมหายวง ย้ายมาจากวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ พ.ศ.2475-2481 (ลาสิกขา)
8. พระราชวิสุทธินโมลี (ชาว ปุสุตนาโค ปธ.4) ย้ายมาจากวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เมื่อ พ.ศ. 2475 และดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส พ.ศ.2481-2522 มรณภาพ เมื่อ 10 ธันวาคม

2522

9. พระครูนิวริฐกิจจาทร (สุวิทย์ ฐิตวิฑูโร M.A) ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นที่ “พระครู นครเขตบวรวิภังค์” เจ้าคณะเขตบางรัก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2526 ดำรงตำแหน่งมาตั้งแต่พ.ศ. 2522-2534 มรณภาพ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2534

10. พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร (นรินทร์ นรินโท ,พธ.ม) ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นราชาคณะที่ “พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร” เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 และดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบันนี้

ขณะนี้ วัดหัวลำโพงมีพระภิกษุจำพรรษา 45 รูป สามเณร 32 รูป ศิษย์ 13 คน

ที่มา: 1. ประวัติที่วราชอาณาจักร เล่ม2. กองพุทธศาสนสถาน กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.โรงพิมพ์การศาสนา.2526,หน้า 339-341

2. ประวัติหัวลำโพง ที่ระลึก ในการเปิดและฉลองศาลาจันฮั่วตั้ง วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2526 (เขียนโดย นายสถิตย์ นิยมโชค ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา ไวยาวัจกรวัดหัวลำโพง)

3. การสัมภาษณ์พระพิพัฒน์ปริยัติสุนทร (นรินทร์ นรินโท) ในเรื่องชีวประวัติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำสวดในพิธีงเด็ก

พิธีชมนมเทพยดา

ก่อนที่จะเริ่มพิธีสวดกเด็กนั้น ต้องให้เจ้าภาพรับศีลก่อนแล้วจึงอ่านคำประกาศชมนมเทพยดาดังนี้ (เวลาอ่านประกาศสงฆ์จะยืนพร้อมกัน แต่อธิบตีสงฆ์นี้คุกเข่าลงบางครั้งเมื่อออกนามพระรัตนตรัย)

(ตายหันตามย้ายชื่อชื่อย่อย) พระผู้ซึ่งมีพระคุณอันยิ่งใหญ่ยิ่งสองสว่างทั่วในพิภพทั้งสาม

(เอมเยืองชื่อหยาด้ายอันลิน) เทวทูตอันศักดิ์สิทธิ์อยู่ในมนุษยโลกแลอบายภูมิ

(เหมิกเสียนห่วยกวางอิงเชิงทัน) เมื่อได้ทราบการพระราชพิธีนี้แล้ว

(กั้นแก้วยืนตุนเผื่องชื่อย่อยย้าว) จงนอบน้อมค่านับรับพระพุทธรูป

(เรฎเกร็งเขี้ยวจู้ตัน) โดดความกตัญญูเลื้อทไลแห่งเจ้าภาพ

(เตียบเหญิงย็องไฮนลายข้างฟ้อ) จงนำพระวิญญานแลวิญญานมาประชุมในการพิธีนี้

(บั้งต้อเผ็กหลิกชุดคูมิน) ด้วยอำนาจแห่งพระรัตนตรัย ขอจงปราศจากความมืดมัว คำอรรถ

พุทธรูปกว่า

(ต่ายสูงเดี่ยวเหื่องว่างด่างบั้นทิดกาชื่อย่อยย้าวยาตรี จูยันฟ้าบสื่อ) แลพระพุทธรูปที่สันติ
บาทพุทธรูปนี้ด้วยในการพระราชพิธีแลพิธี

(เขียมลาเกวิกบางกอกก็ทันก็อกรู) ณ ประเทศสยาม หรือประเทศใด ตำบลใด

(เผื่องเผ็กตุตรายตือเตียนตุงกินโดย็องก็เขี้ยว) ขอจงนอบน้อมกระทำบูชา ธรรมบูชา สังฆ
บูชา อุทิศผลกุศลถึงผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นจงได้ไปสู่สุคติ

(กิมเขี้ยวว่างเต้เขี้ยวซันเท็งจู) ออกพระนามและนามเจ้าภาพ

(เขียบจือโหน่งหว่ายกุงจั้ง) พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายในหรือวงศ์ญาติ
ทั้งหลาย

(ตามบ่าวผู้โต้งข้ามเตียบโด่ ผูกวิย็องจันเตียนเทียนลินเท็ง ไฮน เว็งหม่างซันยูเนียนหงวาก
หยิกที่เหื่องถ่อเต้ต่ายห่างฮือ เนียนหงวาก หยิกที่ที่ยี่จั้ง) ขอพระบารมีอภิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้ง
สามประการ จงโปรดนำพระวิญญานหรือวิญญานผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้น (ลงพระนามหรือนามผู้ดับ
ประสูติ หรือ เกิดปี เดือน วันเวลา พระชนมายุหรืออายุได้เท่าที่นั้นพรรษาหรือปี ครั้นถึง ปี เดือน วัน
เวลานั้นเสด็จสวรรคตหรือดับไปด้วยธรรมอันไม่เที่ยง)

(โฮ โฮ โสภณวิเศษ พัดว่า เตี้ยงด้าย ทังเกร้มเหลืองโหล่ นานมิน ตือเตียนก็เขียวโชหาย)
อนิจจาพระวิญญานหรือวิญญานซึ่งส่งลับไปสุปรโลกแล้ว ส่วนเจตภูตก็แปรผันยังไม่ทราบว่าจะ
ต้องไปสุสุททุกขประการใด เพราะฉะนั้นเจ้าภาพทั้งหลายจึงพร้อมใจกัน นำเทพุทธราชกุศลหรือ
กุศลอุทิศถวายหรือส่งให้เป็นที่พึ่งแห่งผู้ที่ส่งลับไปแล้วนั้น ขอจงได้ข้ามจากทะเลทุกข์โดยอำนาจ
แห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม

(ตือหยากิมหงวากที่หยิก งาเล้มจีตัน จันตรีโคนผุ เตเตียน มินเชียงอ้างเต็งเขียวโหย)
เดือนนี้ วันนี้ บรรจบลับดาวที่เท่า่นั้นเป็นหน้าที่นายนิริยบาลที่เท่า่นั้น

(ยอดเครื่องหมางเทียนตั้ง ฟุ้งตั้งตายเทือ เขียวเตียนโตนกิน)จึงได้อาราธนาพระภิกษุสงฆ์
เจริญพระพุทธมนต์

(เต็บตือตือมินเหงเวียนก็เขียวโ)ขอนอบน้อมพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่งอุทิศผลกุศลอันนี้ถึงผู้ส่ง
ลับไปแล้วนั้น จงได้ถึงสุดเร็วที่สุด

(กิมตักดาวกลางเขอชวย หยือเตียนไต่วย วังตามบัวยามราตรี) พระพุทธฎีกาเริ่มตั้งพิธี
ประชุมเทวดาฉบับนี้(ลงนามอธิษฐานเป็นประธาน)

(เนียงงวากหยิกที่ตักตาย จังมิน)แลปีเดือนวันเวลานี้ขอเทพดาจงเป็นทิพยาน แลเทวดาอัน
ศักดิ์สิทธิ์ จงนำพุทธฎีกาฉบับนี้ไปยังอบายภูมिरับพระวิญญาน หรือวิญญานเสด็จมาสู่สันนิบาตนี้
โดยพระบารมีอภินิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม

(ลืองหมายีเปี่ยนเอ้มติ)เทวดาซึ่งมีมาฆกรซึ่งเบิกพระเนตรให้แล้วนั้น จงเร็วเหมือนดังจิต
เจตสิกที่นึกหมาย ไปในที่ใด ๆ ขออย่าได้ขัดข้อง

เมื่ออ่านประกาศชุมนุมเทพดาแล้ว จึงเผาแผ่นกระดาษที่เขียนพุทธฎีกาคำประกาศกับรูป
ม้าเทวดาอันจะนำไปทางพื้นแผ่นดินแลกระดาษเงินกระดาษทองเป็นเสร็จการชุมนุมเทวดา

พิธีชักธงประกาศ

เมื่อเสร็จพิธีชุมนุมเทพดาแล้ว จึงทำพิธีชักธงประกาศเป็นเครื่องหมายอธิษฐานเชิญพระรัตน
ตรัยแลเทพดา ยืนลวดคำอธิษฐานดังต่อไปนี้

(นามโมเตง ฮือโค้งเปี่ยนพิบชัยกวีาคือเหยียนหยี่ลาย ตามเท้นหยิกเหยียดจือเม็ก พ้าบดังตาม
บัวเย้เหวียนย่างพ้อ เฮือง ดัง จังมินกตัก)ข้าพเจ้าตั้งใจนอบน้อมนมัสการตลอดทั่วทั้งสิบทิศ พระ
พุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้าทั้งอดีตปัจจุบันแลอนาคต จงเสด็จมาเป็นองค์พยานในการพิธี
ของข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้ตั้งใจด้วยความสุจริตเลื่อมใส

(กฎจันตามย้ายทันจึง ตีอผู่หว่างลินโห่พิบจือเทียน เก็บเคียนตือเอียง ยาสามเงินแต่ ยิกเทียตกวางย่างเอียงต่างโด่งวที่ข้ามกัต)ข้าพเจ้าตั้งใจอัญเชิญเทพดา ซึ่งสถิตอยู่ทั่วทั้งพิภพจักรวาลของจิงเล็งญาณทราบในการพิธีของข้าพเจ้านี้ด้วย (จบพิธีชักของประกาศ)

พิธีเชิญวิญญาณ

เมื่อชักของประกาศเสร็จแล้ว คณะสงฆ์จึงยืนสวดประกาศเชิญวิญญาณดังต่อไปนี้ (เอี้ยวขึ้นทั้งจู่เทียนทันแหลตามบ้าย)เจ้าภาพจงตั้งใจนมัสการพระรัตนตรัยสามหน (ยิกเติมเผื่องดิน อายี่ดาเผ็ก เงินพัดจ)ขอพึ่งพระบามี อภินิหารแห่ง พระอรหันตพุทธเจ้า จงโปรดนำพระเจตภูต เสด็จหรือมาประสิทธิ์อยู่ในอง ซึ่งได้ลมนมิต่างพระรูปและรูปที่จารึกพระนามหรือนามไว้ในเศวตฉัตรนั้นด้วยแล้ว

(เตียบต่างปีตีาก เหงียงโง่งลาย)ขอพึ่งพระบารมีอภินิหารแห่งพระมาลัยเถรเจ้า จงโปรดนำพระวิญญาณ เสด็จและมาสถิตอยู่ในพระรูป และรูป ซึ่งได้ลมนมิตไว้หน้าด้วย

(เผื่องยี่เอียงเท ตูตรายตุงกินโดยอังกี่เชียว)ข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้อยู่ในมนุษยโลกนี้ตั้งใจอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ มาเจริญพระพุทธมนต์ เพื่ออุทิศพระกุศล ถวายหรือถึงท่านที่ล่วงลับไปแล้วนั้น ขอจงได้ไปสู่สุคติ

(กิมเอี้ยวว่างเด่เอี้ยวขึ้นทั้งจู่เหยียบจือโหนยหงว่ายกุงจิงดัง)ประกาศพระนามและนามเจ้าภาพพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน หรือวงศ์ญาติทั้งหลายซึ่งเป็นผู้มีความกตัญญู ฉลองคุณ

(เตียบเกรียวต้าย จูยันเอียงต้าย เทิงเกรียวดิน ผุกยี่อียงจันเตียนเหยียนลินเทิงโชน) ขออัญเชิญพระวิญญาณหรือวิญญาณสามครั้ง จงเสด็จหรือมาสถิตอยู่ในพระรูปหรือรูปซึ่งลมนมิตอยู่นั้น โดยพึ่งพระบารมีอภินิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม (จบพิธีเชิญพระวิญญาณหรือวิญญาณ)

พิธีเจริญพระพุทธมนต์

เมื่อเชิญวิญญาณมาสถิตแล้ว ต่อนี้คณะสงฆ์จึงสวดพิธีพรมน้ำพระพุทธมนต์และนำวิญญาณมาทำขมากรรม ให้วิญญาณขอขมาโทษพระรัตนตรัยเสียก่อนแล้วจะได้ฟังสวดพระพุทธสฎีกาต่อไป พิธีขอขมานั้น คือให้เจ้าภาพจับวิญญาณโยกไปโยกมา แล้วพระสงฆ์ขึ้น (บางที่หัวหน้าคุกเข่า) สวดขอขมาแทนวิญญาณดังต่อไปนี้

(ย่องโชนันดินแหลเผ็กพิบดังตามบ้าวโก้วข้ามไย้ย เทิงตามเขาคืออ้อตามฮากเหงียบเต็งเตียวกร้อ)(ข้าพเจ้า)พระวิญญาณ หรือวิญญาณตั้งใจอบน้อม นมัสการ ขมากรรมต่อพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้าที่ข้าพเจ้าได้ล่วงแล้วแต่อดีตกาล หือปัจจุบัน และอนาคตด้วยกายวาจาใจก็ดี ตั้งแต่วันนี้ข้าพเจ้าจะไม่ล่วงต่อไป

พิธีประกาศสวดพระพุทธรูป

เมื่อให้วิญญาณขอขมาพระรัตนตรัยแล้ว ก่อนหน้าที่พระสงฆ์จะเจริญพระพุทธรูป จึงสวดประกาศซึ่งเขียนมาในกระดาษแผ่นหนึ่งต่างหากดังต่อไปนี้

(บ่าวเดียนยีกคาย ถีเอียงเทียนจีจันโหล่ ลำยังตายเสียน ยีไซหนายจีต้อห่าง) พระพุทธรูปที่ซึ่งพระผู้มีพระภาค ทรงแสดงไว้ในโลกนี้ อาจสามารถนำให้เทพดา มนุษย์ และสัตว์ทั้งหลาย ช้ามหันจากทะเลทุกข์ได้

(เซ่อวีเซียมลาเกว๊ก บางกือกัณฑ์กือกรู้ เผื่องเม็กตุตรายตือเตียน ตุงกินโด่ยอังก์เซียว) ด้วยประเทศสยาม หรือประเทศใด ตำบลใด ๆ กระทำการพิธีกุศล ตั้งใจเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย ทั้งสาม อุทิศถวายหรืออุทิศถึงท่าน ผู้ที่ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น

(กิมเฮี้ยวว่างเตเฮี้ยวซันเท็งจูเทียบจือโหนยหงว่ายงจุดตั้งตึกยึกหมุกกูเนียมเฮียง เกียนทันป่ายหม่าวกาง กิมเตืองกวางกรุง ผู้ตีเตียบโต่ผู้ยียองจันเตียนเทียนลิน) ออกพระนามและนามเจ้าภาพพร้อมกับพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน ด้วยกาลวันนี้ข้าพเจ้าทั้งหลายตั้งใจโดยความบริสุทธิ์ นมัสการนำเครื่องสักการบูชาขึ้นถวาย ขอพระผู้ทรงพระภาคเจ้าได้โปรดนำพระวิญญาณหรือวิญญาณเล็ดจและมาสู่พิธีสันนิบาต ออกพระนามหรือนามผู้ดับ

(เวิงหม่างซัน ยูเนียมหงวากหยุกที่ถ่อซันเทืองถ่อเตี ด่ายห่างฮือเนียมหงวากหยุกที่ยัจ) คือปีเดือน วันเวลาประสูติหรือเกิดพระชนมายุได้เท่าพรรษา หรือปีครั้นถึงปีเดือนวันเวลานั้น ๆ จึงเสด็จสวรรคตหรือดับไป

(โฮโย ยึกลินเอียมว่า ตือต่ายกวีคอง ยีตริค้อโหล่จีเงิงตางเกว่ฮอยางซันจิกว่า) อนิจจาด้วยพระวิญญาณหรือวิญญาณซึ่งดับไปแล้ว ยังส่วนธาตุดัง 4 หรือ ก็จักแยกแตกไปเป็นส่วน ๆ แต่ยังหาทราบว่ พระวิญญาณจะไปสู่แห่งใดไม่ ฉะนั้นจึงได้นำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย เพื่อจะได้รับผลสุขยังภพหน้า

(ตือฮยาภิมหงวากตี หยุกงาเลิมจิตุนจันกรโคนผู้เตียนมินเฮียงฮ่าง) ปีนี้ เดือนนี้ วันนี้ ถึงสัปดาห์ที่เท่า่นั้น เป็นหน้าที่นายนิรบาลที่เท่า่นั้น ฉะนี้

(เตียงเจี้ยวโหยย ยอติเกว่ฮอยาง เทียนตตั้ง พุงตุงต่ายเทือ พ้าบบ่าวโตนกิน เตียบตือตือมินหงเวียนก็ยือหงยาด่าวหงวางซันเพื่อง เตืองเค้าเม็กเอ็ง ห่ากัเซียวโต) จึงได้อาราธนาพระภิกษุสงฆ์เจริญพระพุทธรูปอุทิศส่วนกุศลอันนี้ ขอให้ผู้ที่ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้นจงไปสู่สุคติ และขออนอบน้อมคุณพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

(กิมตักกูเหลียดเฮืองวา คายกินเซ่อวังว่านามบ้ายเต้า) บัดนี้จักตั้งเครื่องสักการบูชาในการพระราชพิธี หรือพิธีเจริญพระพุทธรูป และอ่านพระพุทธรูปถวาย

(นามโมกรุงเทียนเตี้ยวเหิงอ โป้นชื่อทิดกามูนียังเผิก จิ่งมินกิมเลียนต้าห้า) ขอนอบน้อมมนต์การองค์สมเด็จพระสังฆมุนีพุทธเจ้าจงเป็นประธาน

(นามโมโตเฟืองเตียบโต๋ต่าย ต่าวชื่ออ้ายด้่าเผิก จิ่งมินกิมเลียนต้าห้า) ขอนอบน้อมมนต์การองค์พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าจงเป็นประธาน

(นามโมอุมินย้าวจูกูโงโบนโตน กูบ๊าดตามได้ต่ายหันเตี้ยต้างเฮียงโบ้ตีกามาฮาตัก จิ่งมินกิมเลียนต้าห้า) ขอนอบน้อมมนต์การองค์พระมาลัยเถระเจ้า ซึ่งเป็นผู้โปรดสัตว์ในอบายภูมิจงมาเป็นประธาน

(กุงยี้ตามย้ายหันจิ่ง ตื่อผุหย่างลินยี้กเที้ยตเถียนเท็ง กวางย้างเฮียงต้างจิ่งมินกงตัก) ขออัญเชิญเทพดาทั้งหลาย จงมาเป็นทิพยยาน ในการพระราชพิธีและพิธีนี้ด้วย

(กันก็ตาชั้นผู้โหมว เท็กโต่กูเวียงหลิตต่ายโดงเท็ง หลุกต่าวตื่อชั้นขยายหันจั้นยี้ก) ขออุทิศพระราชกุศล และกุศลอันนี้ถวายหรือพระราชทานแด่สมเด็จพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่ผู้น้อยที่เสด็จดับขันธไปแล้วนั้น ขอจงได้เสด็จเสวยสุคติ และแม่พระราชกกุศลและกุศลทั่วหมู่สัตว์ทั้งหลาย

(เหง็องกางเผิกตื่อจิ่งมิน เอิงซาเก็งเซ้อเตี๊ตื่อ เนียนหงวากหยีกที่เตตื่อเพ็งเฮียงเค้าบ้ายเถืองเซ้อ) ปีเดือนเวลาวันนี้ ขอถึงพระบารมีอภินิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้งสามประการจงบันดาลให้เทวทูตซึ่งเบิกพระเนตรแล้วนั้น นำพระพุทธปฏิมาฉบับนี้ถึงพระผู้เป็นใหญ่ยิ่งในสากลโลก (ลงนามอธิษตสังฆเป็นประธาน)

คำสวดพระพุทธมนต์

เมื่ออ่านประกาศจบแล้วจึงเอากะดาษที่เขียนคำประกาศ และนกซึ่งเป็นเทวทูตกับกระดาษเงินกระดาษทองเผา แล้วหัวหน้าจึงคุกเข่าลงเจริญพระพุทธมนต์ดังต่อไปนี้

(นามโมตักตักทาโต ย่าตายา อาราฮาเตี ตามหม่าวตามเผิกด้่าต๋า) (อาราฮา) ขอนอบน้อมมนต์การพระผู้ไกลจากกิเลส เครื่องเคร้าหมองมิได้มีในสันดานของพระองค์ ๆ เป็นผู้พร้อมบริบูรณ์ด้วยพระญาณ ตูจเดียวกับพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และพระองค์ควรรับเครื่องสักการบูชาเป็นพิเศษของเทพดาและมนุษย์

(ตามหม่าวตามเผิกด้่า) พระองค์เป็นลัทธิผู้ตรัสรู้พร้อมทั้งสิ้นแต่ลำพังพระองค์เอง

(เบ่ซาฮ่ารานาตามบางโน) พระองค์ถึงพร้อมบริบูรณ์แล้วด้วยวิชา

(ตือย้าต๋า) พระองค์เป็นผู้ดำเนินไปดีแล้ว

(โหล่ก่าบี่) พระองค์รู้แจ้งโลกไม่ติดอยู่ในทางตันหาข้ามพ้นโลกดีแล้ว

(อาโหน่วอารา) ไม่มีใครในโลกยิ่งกว่าพระองค์

(ทุเลาชาด้ามหม่าวข้าดาถ์) พระองค์ทรงมานุรักษ์ที่ควรทรงมาน เทศนาสั่งสอนให้สัตว์ละพศ
อันร้ายทุจริตและกิเลส

(เตี๊บบ้ามาโน้วชาเหนิม) พระองค์เป็นศาสดาผู้สั่งสอนของเทพดาและมนุษย์ทั้งหลาย

(เผกต้า) พระองค์เป็นผู้เบิกบานแล้วเต็มทีด้วยตรัสรู้สัจจริงด้วยพระองค์เอง

(ทิกย้าผ้าม) พระองค์เป็นผู้มีพระภาค บันลือทั่วทั้งเทพดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพราะ
พระองค์อุดมด้วยกุศลธรรม มีศีลทานเป็นต้น และพระองค์ทรงแจกธรรมเป็นแผนกจนถึงโลกุตระมรรค
ผล พระนิพพานเป็นที่สุด

(พิ้าบป้ายเหมี่ยวนานเลื่อง ยื่อลายกิมกิมไซ้วเตียกเยื่อง กร้ามเยียนเงินเหยี่ยวยากเต็มเต็ม
เถิบหยี่ตุด้ด้าลา) คุณพระธรรมนั้นมีประเภทเป็นสาม ในประเภทสามนั้นจำแนกออกเป็น 12 แผนก
ล้วนแต่พุทธวจนะคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ได้ตรัส เทศนา สั่งสอน เวไนย สรรพสัตว์
พระธรรมนี้ย่อมมีคุณ คือกระทำให้บริบูรณ์ด้วยศีลสมาธิปัญญา อาจกระทำให้กายวาจาใจบริสุทธิ์
จนได้บรรลุถึงมรรคผลนิพพาน พระธรรมนี้มีคุณต่อผู้ปฏิบัติอย่างยิ่ง

(ตั้งบ่าวเบิกตือฮี่ เท็งพิตตามเท้เอียงฮี่ คามตักเอียงเทียนกงตักจู้ เถิบเพื่องว่าเทียบฮึงเงินตั้ง)
พระอริยสงฆ์และสงฆ์นั้น ท่านย่อมมีคุณแก่สัตว์ เพราะท่านเป็นผู้ปฏิบัติรักษาพระธรรมของพระ
พุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่ มิให้กระจัดกระจาย จนถึงได้จารึกจดจำเป็นลำดับ ๆ ต่อมาเพื่อประโยชน์แก่
ผู้ศึกษาเล่าเรียนและลำดับให้รู้จักพุทธวจนะคำสั่งสอน คือเป็นบุญบาปเหตุผลทุกขสุข ฉะนั้นจึงชื่อว่า
พระสงฆ์เป็นผู้มีคุณแก่สัตว์ และท่านเป็นผู้บริบูรณ์ด้วยมรรคผล เป็นเนืองนาบุญของสัตว์โลก เพราะ
ท่านอาจจะทำให้มีผลอันใหญ่ยิ่งตามประสงค์ได้เหตุฉะนั้นจึงชื่อว่า พระสงฆ์ ปุณฺณมกัถ์

พระพุทธมนต์บทนี้ประกาศพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จะสวดธรรมคัมภีร์อะไร
อื่น ๆ ก็ได้ แต่โดยมากที่สวดนั้นสวดแต่สังเขป เพราะต้องการเวลาไปทำพิธีปลุกกระฆังต่อไป

(จบพิธีเจริญพระพุทธมนต์)

พิธีปลุกกระฆังเวียนเทียน

พิธีปลุกกระฆังคือตีระฆังประกาศให้ได้ยินไปทั่วโลกเป็นการเชิญมาฟังพระธรรมที่จะสวด หัว
หน้าไปยืนแถวแล้วตีระฆังเป็นการนำหน้าก่อนแล้วมอบให้องค์อื่นตีต่อไป

(โอง่งจุงเซอโคว บาวแก่กาวเอิมเถื่องเกรียกเทียนด่างท่าโงงเตียญู อูมินย้าวจู้ เตียตางเอียงโป๊
ตัก) ขอนอบน้อมฟังพระบารมีอภินิหารแห่งพระมาลัยเถระเจ้าซึ่งเป็นผู้ดับทุกข์แห่งสัตว์ทั้งหลาย จง
บันดาลเสียงกังวานแห่งระฆังนี้ ให้ได้ยินตลอดทั่วถึงชั้นพรหมโลก และมนุษย์สัตว์ทั้งหลายตลอดถึง
อบายภูมิ โดยอำนาจแห่งพระมาลัยเถระเจ้า ก็จักได้มีสติระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยทั้งสาม

(बाद्हयिकथियดเหนยบเจ็องกั๊งโบนดักขัน ตินโดัดำรานี) พระคาถาบทนี้อาจให้ปลดเปลื้องกรรมเวรของสัตว์ทั้งหลายได้ถึงสุดติ

เมื่อบริกรรมด้วยพระคาถานี้แล้วตีระฆังใบใหญ่เป็นระยะไปแล้ว เวียนเทียน 3 รอบ แล้วสวดอภิธรรมเป็นจบ ๆ ไปจนสว่าง แต่องค์ที่รับตีระฆังผลัดเปลี่ยนยืนบ้างนั่งบ้าง

(จบพิธีปลุกระฆังเวียนเทียน)

พิธีสังเวย

พิธีสังเวยคือเช่นศพที่มีค่าประกาศเชิญ คณะสงฆ์เขียนหนังสือคำเชิญแล้วเจ้าภาพยกเครื่องสังเวยไปไว้ที่หน้าศพ สงฆ์จึงอ่านประกาศถวายเครื่องสังเวยดังต่อไปนี้

(เข้าขึ้นจุ่มเหล็กตามบ้าย) ข้าพทูลละของสุลี้พระบาทจงกราบถวายบังคมสามหน

(หยีถือเจ็องลินเท็งเก็ยวถิน) ณ กาลนี้ตั้งใจอัญเชิญเสด็จ

(ย็องโชนเบ็กหม่วยเย็ยวยังตรี) พระวิญญาณหรือวิญญาณซึ่งปราศจากความมืดมัวทวงทราบหรือทราบ

(เก็ลเืองเท็ยตามบ้าวหลิกยากรี) โดยพึ่งพระบารมีอภินิหารแห่งพระไตรรัตนทั้งสาม

(ถืออหยิกกิมทีลายยั้งพ้อ) ด้วยในวาระวันนี้ ขอจงเสด็จมาประทับบนพระราชอาสน์

(นามโมโบโอบีเค็ยหรี ย่าหรีตำหรีตำดตำด้ายา) พระพุทธมณเฑนทีสวดตามหนด้วยอำนาจอาจนำเสด็จมาโดยตรง

(ย็องโชนย็องเก็ยวย็องเก็ยวถินลายเลิม) สวดพระคาถาบนนี้สามหน คือขอเชิญ ขอเชิญ ขอเชิญ จงเสด็จมารับเครื่องสักการบูชาและเสวยพระกระยาหารอันประณีต

(ยึกเติมเก็ยวถิน อายัดำเม็กจินพัคจี เต็ยต่างโอบีตำกเห็องโชนหลายเม็องย็เย็องเท็ ตูตรายเท็กจีตัน ตุงกินโดย็องกั๊ยเย็ว) ขอนอบน้อมดวงจิตอันแน่วแน่ถึงพระอรหันตพุทธเจ้า และพระมาลัยเถรเจ้า ซึ่งเป็นพระผู้ประเสริฐ ด้วยที่มนุษย์โลกทำกองการกุศล อันเป็นวาระครบสัปดาห์ที่เท่านั้น แห่งผู้ที่ล่วงลับไปครั้งนี้ ขอพึ่งอำนาจพระบารมีแห่งพระผู้ทรงพระภาคเจ้าได้โปรดนำพระวิญญาณหรือวิญญาณพระเจตภูติหรือเจตภูติเสด็จและมารับส่วนกุศลอันนี้ด้วย

(กิมเย็ยวว่างเต็เย็ยวขึ้นจุ่ม เท็ยบจ็องกุงโหนยหงววยจั้ง) คือพระเจ้าอยู่หัวและเจ้าภาพพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายในเป็นผู้กตัญญูฉลองพระคุณ

(เสอรพูเบ็ยนถ็องเจ็องโนนามโมตำกผตำดตำทางตำฝ่าโลจรัเต็ อุมตามบาทราตามบาทราโสัง) สวดพระคาถานี้สามหน อำนาจพระพุทธมณเฑนที อาจจะทำให้โภชนาอาหารบริบูรณ์และบริสุทธิ์

(ลินเต็ยงบ้ายกกล้าสง เบ็กเก็ยนกุ๊ยงย็อง เย็ยวจุกกล้าเจ็มตามเต็ยนเหลตามบ้าย) ข้าพทูลละของสุลี้พระบาท จงตั้งใจทูลเกล้าถวายพระสุคนธรสฯ

(ชักเสื่อหมี่เหยียนลิ้นเหยียน โฉลือย็องโฮ่นยายบ่าวหมาง) เครื่องสักการ สังเวช อันประณีต
นี้ ขอจงเสวยโดยบริบูรณ์

(เลอรุเหียบดินย็องโฮ่นหมักเหยียนดินทึน) บัดนี้จักอ่านใบประกาศเชิญพระวิญญานและ
วิญญานจวงทรงสดับและฟัง

(ย้ากกวางบ่าวต่าง วิจัตุ้นเจียวก็้อเหียมลาเกว๊กบางก็้อกทันก็้อกู) ด้วยที่สันนิบาตนี้บำเพ็ญ
พระราชกุศลครบสัปดาห์ที่เท่านั้น ณ ประเทศสามหรือประเทศใดตำบลใด

(เผื่องเผ็กตุตตรายตุเตียน ตุงกินโตย็องก็้อเหียว) ขอนอบน้อมฟังพระบารมี พระรัตนตรัยทรง
บำเพ็ญ พระราชกุศลอุทิศถวาย ขอจงเสด็จสู่สุคติ

(กิมเฮี้ยวว่างเต้เฮี้ยวซึนจูเหียบจ้อโหนยหงว่ายกุงจั้ง) ออกพระนามและนามเจ้าภาพพร้อม
พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน

(ทังเหนียวผูกย็อง จันเตียนเหนียนว่างลินทังโฮ่นเว็งหมางซันยูเหนียนหงวากยึกที่ ถ้อซันเหือ
งถ้อเต้ด้ายห่างฮือเหนียนหงวากยึกที่ย็อง) ด้วยเจ้าภาพมีความระลึกถึงคุณท่านผู้ที่ล่วงลับไปยัง
ปรโลกแล้วนั้น ออกพระนามหรือนามผู้ดับนั้นประสูติและเกิดปีเดือนวันเวลานั้น พระชนมายุได้เท่า
นั้นพรรษาหรือปี ครั้นถึงปีเดือนวันเวลานั้น จึงเสด็จสวรรคตหรือดับไป

(โฮโฮ โง่กวี่ต้อผู้พัคว่า เตี้ยงด้ายทังเกร้มเหล็องโหล่นานมิน ตือเตียนก็้อเหียวไซหอย) อนิจจา
พระวิญญานจะเสด็จไปอยู่ ณ ที่ใด ๆ ก็ยังหาทราบไม่ เพราะฉะนั้นจึงต้องบำเพ็ญ พระราชกุศลหรือ
กุศลอุทิศถวาย เพื่อจะได้ข้ามพ้นจากทะเลทุกข์ไปสู่สุคติ

(ตือฮยากิมหงวาก ถึฮย็องงาเลมจัตุ้น จันกร็โตคนยู เดเตียนมินเย็งฮ้างเตี้ยงเจียวโฮย) บัดนี้
เดือนนี้วันนี้ ถึงสัปดาห์ที่เท่านั้น เป็นหน้าที่นายนิรยบาลที่เท่านั้น

(ยอถึเครื่องหมางเทียนตั้งฟุ้งตั้งด้ายเทือ พ้าบบ่าวโตนกินเดบถือตือมิน เหววี่ยนก็้อฮยอ
ด้าวหวังว้างซัน เฟืองเถ็องโค้วเผ็กเอ็ง ห่าก็้อเหียวโต) เหตุฉะนั้นจึงอาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธ
มนต์ ขอทั้งคุณพระรัตนตรัยทั้งสาม จงบันดาลให้พระวิญญานหรือวิญญานเสด็จสู่สุคติ

(กิมตีกาด้าวกล้างเซอชวย เตียบเกรียวย็องโฮ่นเหิงพั้ววาเยียน ฮึฮย็อตุต้า ยีเหงวี่ยนโตด
ซึกยึกลุนจีเหว่ฮยึก เต้หันเหยี้ยวหงายจียาด้า เหววี่ยนแท้พววาเฮ่ตุ๊กด้าว จี้เตมเถี้ยเหนียม โดินตีกทาม
เจิงซีฮักฟ้ายโดึงเฟืองเหยียนเหยียนคัต ตันตีกโตลายกีกหลากเงึง) บัดนี้พระสงฆ์ประชุมเจริญพระ
พุทธมนต์ นำพระวิญญานหรือวิญญานเสด็จมาประทับยังที่ตั้งพิธีนี้แล้ว ขอจงปลดเปลื้องดวงจิตให้
สว่างดังแสงพระอาทิตย์ จักได้สดับพระสัทธรรมเทศนาอันประเสริฐนี้ แล้วจงพิจารณาสังขารไม่เที่ยง
ย่อมแปรปรวนแตกดับเป็นธรรมดา และจงตั้งใจระลึกถึงกองการกุศล เพื่อดับโลภ โกรธ หลง อย่าให้
มีในสันดานมนุษย์เกิดในโลกนี้ อุปไมยเหมือนผู้อาศัยอยู่ชั่วคราว ขอจงหมั่นระลึกถึงทางพระ
โพธิญาณซึ่งเป็นทางบรมสุข

(ตุ๋นไก่เทียบหมา เทียบดินของไฉ่น เบ็กหม่วยข้าม กัดลายเดิมทิ้งไฉ่นโหวเจิบ เต็ทื่อเนียนหงวากหยิกที่ทงยี่ นามโมกุ๊บียดตามไต้ เตี่ยต่างเยี่ยงโบ้ตักก ๗ ต่ายจิ่งมินเทียบยี้กย้อลายเดิม) ประกาศฉบับนี้ ขออัญเชิญพระวิญญานหรือวิญญานซึ่งปราศจากความมืดมัว ของเสด็จและมารับส่วนกุศลดังในประกาศเชิญฉบับนี้โดยเร็วตามกำหนดปีเดือนวันเวลานี้ ขอนอบน้อมนมัสการทั้งพระบารมีอภิไศรยแห่งพระมาลัยเถรเจ้าเป็นประธานในการพระราชกุศลหรือกกุศลนี้โดยแน่มั่นใจดังประกาศเชิญฉบับนี้ (ลงนามอธิบดีสงฆ์เป็นประธาน)

(บิวดยี้กเทียบเหียบเหียบเจื่อง กังโบ้นดักขัน ตินไต่ด้ารานี) คือ สวดพระพุทธรมนต์ บทนี้แผ่พระราชกุศลถวายและให้

(เข้าชั้นจู่เหลเด็กตือบ้าย) ข้าพุดละของสุติพระบาทจงกราบถวายบังคมสี่หน

(วาคายเกียนเม็กโงโยขัน เบ็กโหยบิวดักยี้บั้นเหลือ) แม้จิตเบ็กบาน ปราศจากกิเลสเครื่องย้อมใจแล้ว ก็จักได้สำเร็จทางโพธิญาณ เมื่อถึงทางโพธิญาณแล้ว ก็จักไม่ต้องเวียนว้ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารต่อไป

คือเมื่ออ่านประกาศแล้วเผาหนังสือที่อ่านและกระดาษเงินทองเป็นจบพิธี

พิธีประชุม(กึ่งห่อ)

(คือถวายเครื่องกระยาหารเป็นพุทธบูชาในเวลากลางวัน)

พิธีนี้ทำในเวลากลางวัน คือจัดสักการและเครื่องขบฉันตามสมควรแล้วคณะสงฆ์ยืนพร้อมกัน แต่หัวหน้าต้องคุกเข่าอ่านประกาศคำถวายดังต่อไปนี้

(ใหม่วเทียบนามคา หยินกิดอุมินจีโหลไต่วทันโดยเกรือก เห่งเวียนที่เทียบเหญิงจีเงิง) อุบไมยดังบุคคลนิมิตเห็นไปยังอบาย ครั้นตื่นขึ้นก็ให้หวั่นหวาดสะดุ้งกลัว จึงพิจารณาเชื่อแน่ว่าวงศ์ญาติที่ล่วงลับไปแล้วนั้น คงจะไม่พ้นอบายดังที่นิมิตเห็น จึงได้ตั้งใจนอบน้อมนมัสการพระพุทธเจ้ายังทิศตะวันตก ขอได้โปรดนำพระวิญญาน หรือวิญญานไปสู่ที่ขอบ

(เข้ายี่เซียมลาเกว๊ก บางก้อกทันก็อกรู้ เฝื่องเม็กตุตรายตือเตียนตุงกินไต่ย็องก็เซียว) ด้วยเจ้าภาพอยู่ในกรุงสยามหรือตำบลใด ๆ จัดเครื่องกระยาบวชสักการบูชาพระรัตนตรัยทั้งสามและทรงบำเพ็ญพระราชกุศลหรือกุศลอุทิศถวายหรืออุทิศถึงท่านผู้ล่วงลับไปแล้ว

(กิมเฮี้ยวว่างเต้ เฮี้ยวขันเท็งจู่เทียบจือโหนยหงว้ายกวงจิ่งตั้ง ตักหยิกหมุกถู เนียมเฮืองเก็ยหนัน ไค้วบ้ายหม่าวากง กิมเต็องกวางกรุง ผู้ที่เทียบไต่ ผูกยี่ย็องจันเตียนเหยียนลิน) ออกพระนามและนามเจ้าภาพพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน ด้วยกาลวันนี้ข้าพเจ้าทั้งหลายตั้งใจด้วยความบริสุทธิ์นมัสการ นำเครื่องกระยาบวชสักการบูชาถวาย ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าได้โปรดนำพระวิญญานหรือวิญญานเสด็จมาสู่พิธีสันนิบาตพุทธจักรนี้ (ลงพระนามและนามผู้ดับ)

(เวียงหม่าง ชันยูเนียนหงวากหยีกที่ต่อเต้ตายห่าง ชื่อเนียนหงวากหยีกที่ยี่จุง) ปี เดือน วัน เวลา ประสูติและเกิดพระชนมายุได้เท่า่นั้นพรรษาและปีครั้นถึงปี เดือนวัน เวลานั้นเสด็จสวรรคตและดับไป

(โฮโยหยีกลินเอี่ยม ว่าตือต่ายกวีโค้งหนี่ตรีคอโหลจี่เงิง ดางเกร่ออย่างชันจิกว่า) อนิจจาด้วย พระวิญญาน หรือวิญญานดับไปแล้ว ส่วนธาตุทั้ง 4 หรือก็แปลผันไป ยิ่งหาทราบว่าวิญญานจะไป สู่ ณ ที่ใดไม่ ฉะนั้นจึงได้นำเพ็ญพระราชกุศลและกุศลอุทิศถวาย เพื่อจะได้รับผลสุรในภพหน้า

(ตือหยากิมหงวากตีหยีก งาเลิมจีตันจันกรี่โดนผู่ เต้เตียนมินเอียงอ้างเตียงเจี้ยวให้ยย่อตีเก รื่องหม่างเทียนตั้งหึ่งต่งต่ายเทื่อพิาบนำวโดนกิน เติบถือตือมิน เหวงวันก็ย็องหยาก ตำหวงวาง ชันเพ็อง เตื่องไคว้เผิกเอ็ง ทากี่เซียวโต) บัดนี้เดือนนี้วันนี้ถึงสัปดาห์ที่เท่า่นั้นและหน้าที่นายนิรยบาลที่ เท่า่นั้น ฉะนั้นจึงได้อาราธนาพระภิกษุสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์อุทิศส่วนพระราชกุศลนี้ ถวายหรือให้ผู้ที่ ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น ขอจงได้ไปสู่สุคติโดยอำนาจพระบารมีอภินิหารแห่งพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

(กิมตักกูเหลี่ยกเอียงกราย ห่งอึงเซ่อรย้งว่านามบ้ายเต้า) บัดนี้จักตั้งเครื่องกระยาบวช อัน ประณีตถวายเป็นพุทธบูชา ในการพระราชพิธีครั้งนี้ ท่านอานพระพุทธฎีกาถวาย

(นามโมกรุงเทียนเตี้ยวเหว้อโป้นชื่อทิดกามูนี่ยังเผิก จึ่งมินกิมเลียนตำท่า) ขอนอบน้อม นมัสการองค์สมเด็จพระสังฆมุนีพุทธเจ้า จงเป็นประธาน

(นามโมไตเพ็องเตียบโตต่ายดาวชื่ออายี่ดำเผิก จึ่งมินกิมเลียนตำท่า) ขอนอบน้อมนมัสการ องค์พระอรหันตพุทธเจ้า จงเป็นประธาน

(นามโมอุมินย้าวจู้กูโหโบนโดน กูบ๊าดตามโตต่ายหัน เตี้ยวต่างเอียงโป้ตักมาฮาด้าก จึ่งมิ นหันเลียนตำท่า) ขอนอบน้อมนมัสการองค์พระมาลัยเถรเจ้า ซึ่งเป็นผู้โปรดสัตว์ในอบายภูมิ จงเป็น ประธาน

(กุงยี่ตามย້ายตันจึ่ง ตือผู่หย่างลินหยีกเทียตเถียนเท็ง กวางย้งเอียงด้างจึ่งมินโก้งตัก) ขอ อัญเชิญเทพดาทั้งหลาย จงมาเป็นองค์พยานในการพระราชพิธีนี้ด้วย

(กัน กี่ดา ชันผู่เหมา เท็กโต้กูเหงวี่ยง หลิตต่ายโต้งเท็ง หลุกต่าวตือชัน ยายหันจันย้าก) ขอ อุทิศพระราชกุศลและกุศลอันนี้ถวายหรือพระราชทาน แด่สมเด็จพระบรมวงศ์ผู้ทีเสด็จดับขันธไปแล้ว นั้น ขอจงได้เสด็จสู่สุคติทั้งทรงแผ่พระราชกุศลทั่วหมู่สัตว์ทั้งหลาย

(เหว้อองกางเผิกตือ จึ่งมินเอ็งซาเก็งเซ้อ เต้ทีอเนียนหงวากหยีกที่เต้ตือเพ็งเอียง ไคว้บ้ายเตื่องเซ้อ) ปีเดียววันเวลานี้ ขอพึ่งพระบารมีอภินิหาร แห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม จงบันดาลให้ เทวทูต ซึ่งได้เบิกพระเนตรแล้วนั้น นำพระพุทธฎีกาฉบับนี้ถึงพระผู้เป็นใหญ่ยิ่งในสากลโลก

(ลงพระนามอธิปติสงฆ์เป็นประธาน)

เมื่อจบอ่านประกาศถวายเป็นพุทธบูชาแล้ว เอากระดาษที่เขียนคำประกาศกับรูปนกเทวทูต กระดาษเงินกระดาษทองเผาไป เป็นเสร็จพิธี

พิธีข้ามสะพาน

จักแสดงพิธีข้ามสะพานตามต้นเหตุที่มีมาในพระคัมภีร์ดังนี้

เมื่อครั้งพระภิกษุต่างตามต่าง (พระดังซิมจัง) ไปเรียนพระไตรปิฎก ณ ทวีปตะวันตกครั้งนั้น ท่านได้เห็นตุพระไตรปิฎกมีพระคัมภีร์มีนามว่า (ถ่อซันกิน) หนึ่งผูก ในคัมภีร์ผูกนั้นกล่าวว่ามีมนุษย์ซึ่งอยู่ในชมพูทวีปนี้ ก่อนที่จะปฏิสนธิได้ยืม(ถ่อซันเตียง) ทรัพย์สมบัติของพระองค์ (หม่าง กวาง) ผู้ที่ให้มาปฏิสนธิเป็นมนุษย์อยู่ในชมพูทวีปนี้ คือปีนั้นมีอัตรายืมมาเท่านั้น ครั้นเมื่อยังมีชีวิตอยู่ในมนุษย์โลกยังหาได้ใช้หนี้ที่ตนได้ยืมมานั้นไม่ ครั้นถึงเวลาดับขันธก็ยังมีได้ไปเกิดในที่ชอบได้ ฉะนั้นวงศ์ญาติจึงได้กระทำการกุศกุศลส่งข้ามสะพานไปใช้หนี้ที่ผู้นั้นยืมมาเมื่อเวลาปฏิสนธินั้น

ในสมัยครั้งนั้นพระอานนทเถระเจ้าได้กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ทรงพระภาคเจ้าผู้เจริญ เป็นด้วยเหตุไฉนมนุษย์ซึ่งในชมพูทวีปนี้ ตั้งความอธิษฐานจึงมิได้สมประสงค์ ขอพระพุทธองค์ได้โปรดแสดงให้ข้าพระพุทธเจ้าทราบด้วย องค์สมเด็จพระผู้ทรงพระภาคเจ้าจึงมีพระพุทธปฏิภาตรัสแก่พระอานนทว่าดูกรอานนท จงรู้เกิดมนุษย์ในโลกตั้งอธิษฐานมิได้สมประสงค์นั้น ก็เพราะเมื่อชาติก่อนยืม (ถ่อซันเตียง) ทรัพย์สมบัติของพระองค์ (หม่างกวาง) แล้วยังหาได้ใช้หนี้อันนั้นไม่ จึงอธิษฐานสิ่งใดมิได้สมความปรารถนา ทั้งในเวลานอนก็ให้มีความกระวนกระวายและหัวนหวาดไปประการต่าง ๆ แม้ว่าดับขันธไปแล้วก็ไม่สามารถจะไปสู่สุคติได้ ฉะนั้นวงศ์ญาติจึงตั้งการพิธีกุศลอาราธนาพระสงฆ์ นำพระวิญญูณข้ามไปใช้หนี้ โดยตั้งอำนาจแห่งพระรัตนตรัยก็อาจนำพระวิญญูณสู่สุคติได้

(ตามบ่าวผ่านดั่งบินทิดกาบือลสาย ยี่ยาวขาดรีจู้ฮันพันสี่ เจี้ยวก็อเซียมลาเกวีกบางก็อก ทันก็อกกู) ที่ตั้งพิธีสันนิบาตพุทธจักนี้ ขอพระบารมีอภิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม จงเป็นประธานในการพระราชพิธีข้ามสะพาน ณ ประเทศสยามหรือประเทศใดตำบลใด ๆ

(เผื่องเผิกตุตรายตือเตียน ตุงกินว่างได้ ไต่ย็องก็เซียว) ขอนอบน้อมพระรัตนตรัยทั้งสามเป็นที่พึ่ง โปรดนำพระวิญญูณหรือวิญญูณข้ามสะพานไปใช้หนี้ให้พระองค์ (หม่างกวาง) ซึ่งได้ยืมมาตั้งแต่เมื่อเวลามาปฏิสนธินั้น

(กิมเฮี้ยวว่างเต้เฮี้ยวซันเท็งจู้เหียบจือโหนยหงว่ายกุงจุงตั้งไห้งเหนียมผูกยี่ฮอง จันเตียนเหียนว่างลินเวิงหม่าง ขวันญเนียมหงวากหยิกที่ถ่อซันเหียงถ่อเต้ ต่ายห่างฮือเนียนหงวากหยิกที่ยี่จุง) ลงพระนามแล้วนามเจ้าภาพพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน ผู้ซึ่งมีความระลึกถึงพระคุณที่ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น ลงพระนามท่านผู้ต่อบนั้น ประสูติเมื่อปีเดือนวันเวลา พระชนมายุได้เท่าไรพรรษาหรือปี ครั้นถึงปีเดิยวันเวลานั้นจึงเสด็จสวรรคตหรือดับไป

(โอโฮอินชันทิธี ตั้งตำมิตายกิมหย็คือย็อง คักเหิงต่ายหนาบตือหยากิมหงวากตีหย็ก งาเลิมจี้ตั้น) อนิจจา เมื่อเวลามาปฏิสนธิันได้ย็มสมบัติของพระองค์ (หม่างกวาง) มา บัดนี้ขอพึ่งพระบารมีอภิหารแห่งพระรัตนตรัยทั้งสามได้โปรดนำพระวิญญูณข้ามสะพานไปใช้หนีให้สิ้นกรรมเวร

(ยอถึเก็รื่องหม่างเทียนตั้งหุ้งต้งลันยั้ง หย็ตุมินเพ็อกหญ่งเก็ร่อชั้นเพ็อง โปนด่างตักถึอ ลายตืออ กัรื่อหย็ ไต้วอันควายาบ หนว่ายย็อตั้งตำมิตายกิมหย็ เอ็งอ๊าบเพาวด้านหลับพิ๊อเก็เทียนยั้งหย็ ไต้งเหยียบมิ นญว้าอินตึเค้ ไค้ตัวกวางตั้น ต่ายพูอ้างหา!) บัดนี้เดือนนี้วันนีถึงสัปดาห์ที่เท่านั้น จงอาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ นำพระวิญญูณหรือวิญญูณเสด็จและไปมอบทรัพย์สมบัติซึ่งได้ย็มมาแต่เดิมนั้นให้แก่องค์ (ตัวกวาง) คือนายคั้งที่เท่านั้น ตังมีแจ้งอยู่ในใบเสร็จฉบับนี้แล้ว

(เต็เท็อเนี่ยนหงวากย็กที่) ลงปีเดือนวันเวลสไว้เป็นสำคัญ (ลงนามอธิบดีสงฆ์เป็นประธาน) อันที่สะพานนั้นเป็นที่ยึดข้ามจากทะเลทุกซ์ได้แก่

(ย้ายต้นแห้ว) คีล สมาริ ปัญญา

เมื่ออ่านประกาศมอบใช้หนีจบแล้ว จึงเอาหนังสือประกาศสอดไว้ที่เลือรูปนายคั้ง แล้วเอาไปเผาไฟ พร้อมทั้งกระดาษเงินกระดาษทองเป็นเสร็จพิธี

พิธีลอยกระทง

พิธีลอยกระทงหมายความว่าทำบุญกุศลอุทิศไปทางน้ำ คณะสงฆ์เขียนคำประกาศลงในกระดาษแผ่น 1 ยื่นพร้อมกันอ่านประกาศดังต่อไปนี้

(ตามบ่าวติโบนด่าง วิจิตุ้นเจ็ยวก็อเขียนลาเก็วัก) ที่ตั้งพิธีสันนิบาตพุทธจักรอยู่ ณ ประเทศสยามหรือประเทศใดตำบลใด ๆ

(เผ็องเผ็กตุตราย ตือเต็ยนโดย็องก็อเขียน กิมเฮ็ยวว่างเต็) ขอนอบน้อมพึ่งอำนาจพระรัตนตรัยทั้งสามเป็นประธาน ในการพระราชพิธีลอยกระทง

(เฮ็ยวเท็งชั้นจู้ เหยียบจือโหนยหวว่ายกุงกัจจั้ง) เพ็ออุทิศพระราชกุศลถวายหรือถึงท่านผู้ทีล่งลับไปแล้วนั้น ลงพระนามและนามเจ้าภาพพร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายในหรือพร้อมทั้งวงศ์ญาติทั้งหลาย

(ย็หย็กเก็รื่องตั้งฮึควาเต็าเท็ยตมิณเฮ็องพิ๊าบที่โย่งง่าย ตินกลายย็กโหยย เต็องได้เผ็กเทียน ห่ากั้เขียนโด) ด้วยในเวลาวันนีขออาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ ลอยกระทงแก่กุศล เชื้อเชิญปรทตฐุบชีวีเปเรตทั้ง 10 จำพวก มีประเภท 36 ประเภทต่าง ๆ กัน จงมาประชุมรับส่วนพระราชกุศล ณ วันเดือนปีนีโดยเร็วตามกำหนดในประกาศฉบับนี้ (ลงนามอธิบดีสงฆ์เป็นประธาน)

เมื่ออ่านประกาศจบแล้วเอากะดาษคำประกาศนั้น และกระดาษเงินกระดาษทองเผาไฟลอยน้ำไปเป็นเสร็จพิธี

พิธิ (ตรายดั่ง) ถวายข้าวสงฆ์

พิธิถวายข้าวสงฆ์นี้ไม่จำเป็นต้องทำทุกงาน ถ้างานใดเจ้าภาพเขาไม่จัดถวายข้าวสงฆ์ก็ไม่
ต้องทำ ถ้าเขาถวายจึงทำ คือประชุมคณะสงฆ์แล้วหัวหน้าคุกเข่ารับแล้วสวดคำอนุโมทนาเป็นเสร็จ
พิธิรับ เมื่อฉันแล้วจึงสวดสูตรอันบอกเหตุการณ์เบื้องต้นที่ถวายข้าวสงฆ์ดังต่อไปนี้

พิธิ (กึ่งเมิกตรายดั่ง) ถวายอามิสบูชา ต้นเหตุมีมาในพระสูตรดังนี้ สมัยครั้งหนึ่งของคัมภีร์
พระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จประทับอยู่ที่เขตวันวิหารเมืองสาวัตถี ในเวลานั้นพระโมคคัลลานเถระเจ้า
พระผู้เป็นเจ้าถึงทิพยจักขุตรวจดูทั่วมนุษยโลกตลอดถึงอบายภูมิจึงได้เห็นมารดาท่านไปเป็นปรตต
ปชีวีเปรต ทนทุกข์เวทนาอดอยากร่างกายซูบผอม พระผู้เป็นเจ้ามีความเมตตาระลึกถึงพระคุณแห่ง
มารดา จึงยื่นบาตรข้าวให้มารดาบริโภค มารดาจึงรับเอาบาตรอาหารมาถึงมือแล้ว แต่ยังหาหันจะ
บริโภคอาหารในบาตรนั้นได้ไม่ พระโมคคัลลานเถระเจ้าจึงนำเอาเหตุนี้มากราบทูลองค์สมเด็จพระ
ผู้ทรงพระภาคเจ้า พระพุทธองค์มีพระพุทธานุญาตตรัสแก่พระโมคคัลลานเถระเจ้าว่า ดูกรโมคคัลลาน
มารดาของเธอนั้นสร้างเวรกรรมไว้แต่ชาติปางก่อนหนาแน่นนัก เหลืออำนาจของเธอแต่ผู้เดียวจะ
โปรดมารดาของเธอให้พ้นจากทุกข์ได้ พระโมคคัลลานเถระเจ้าเมื่อได้รับพระพุทธานุญาตนั้นแล้ว พระผู้
เป็นเจ้าก็ทำปาฏิหาริย์ไปอาราธนาพระอริยสงฆ์เจ้าทั้งสิบทิศมาประชุมสันนิบาตพร้อมกันแล้ว พระผู้
เป็นเจ้าจึงจัดเครื่องอาหารบิณฑบาตถวาย พร้อมทั้งเครื่องไทยทานต่าง ๆ เสร็จแล้วมารดาพระโม
คคัลลานเถระเจ้าก็พ้นจากกองทุกข์ไปสู่สุคติ โดยพึ่งอำนาจพระบารมีอภิหารแห่งพระผู้ทรงพระภาค
เจ้าและพระอริยสงฆ์ทั้งสิบทิศ ต้นเหตุมีเนื่องมาจากพระสูตรดังนี้ จึงได้กระทำสืบต่อมาในปัจจุบันนี้
(ที่ว่าสวดนั้นคือสวดแต่ภาษาญวนไม่ใช่แปลด้วย) (จบพิธิ (กึ่งตรายดั่ง) คือ ถวายข้าวสงฆ์)

พิธิทิ้งกระจาด

พิธิสวดทิ้งกระจาดมีมาในพระสูตรดังนี้ ในสมัยครั้งหนึ่งของคัมภีร์สมเด็จพระผู้ทรงพระภาคเจ้า
เสด็จประทับอยู่ที่นิโครธารามเมืองกบิลพัสดุ พร้อมด้วยพระภิกษุเฝ้าล้อมล้อมคอบุญพระสังฆกรรม
เทศนา ในเวลานั้นพระอานนทเถระเจ้าไปนั่งสมาธิอยู่ที่สงัดแต่ผู้เดียว ครั้นถึงเวลาตีกองจัดพระผู้เป็น
เจ้าได้ทัศนไปเห็นอสุรกายมีนามว่า (เหญียมโซ้ว) ร่างกายซูบผอมเหี่ยวแห้งและมีเพลิงพุ่งออกจาก
ปาก ลำคอเท่ารูเข็ม ผมนบศีรษะก็รุงรังทั้งมีเขี้ยวงอกออกจากปากนำฟังกิ้วยิ่งนัก อสุรกายนั้นมา
ยื่นประนมมือบอกพระอานนทว่ายังอีก 3 ราตรีท่านก็จะถึงแก่ภรรณภาพ แล้วต้องมาอยู่ในหมู่
อสุรกายดังเช่นข้าพเจ้านี้ เมื่อพระอานนทได้ฟังอสุรกายบอกดังนั้น พระผู้เป็นเจ้าก็มีความหวาดเสียว
กลัวต่อภรรณภัย เพราะยังเป็นปุถุชนอยู่ พระผู้เป็นเจ้าจึงถามอสุรกายนั้นว่าจะทำประการใดจึงจะพ้น
จากความตาย และพ้นจากทุกข์ในหมู่อสุรกายนั้นได้

อสุรกายตอบว่า ถ้าพระผู้เป็นเจ้าของข้าจะให้พ้นจากกองทุกข์ ก็ให้กระทำ พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และบริจาคทานให้แก่ยากเข็ญใจที่อดอยากและแก่ผู้ชราไปให้แก่พวกอสุรกายทั้งหลาย ท่านก็จักได้มีอายุยืนวัฒนาการ ส่วนอสุรกายทั้งนั้นก็จักได้ฟังผลกุศลที่ท่านอุทิศให้ ก็อาจพ้นจากกองทุกข์ถึงสุคติได้โดยพลัน

เมื่อพระอานนท์ได้ฟังอสุรกายกล่าวดังนั้น จึงได้นำความมากราบทูลองค์สมเด็จพระผู้ทรงพระภาคเจ้าตามคำที่อสุรกายกล่าวนั้นแล้วขอให้พระผู้ทรงพระภาคเจ้าช่วย พระผู้ทรงพระภาคเจ้าจึงมีพระพุทธปฏิภาตรัสแก่พระอานนท์ว่า ดูกรอานนท์ ๆ อย่าได้มีความหวาดเสียวเกรงกลัวไปเลย เราตถาคตจะชี้ทางให้ เพื่อบริจาคทานให้แก่หมู่อสุรกายและพวกพราหมณ์ที่อยู่ที่เมืองมายาदा (เห็นจะเป็นเมืองมัทราฐ์กระมัง) เพราะพวกพราหมณ์ที่เมืองนั้นยากจนอนาถามาก เมื่ออานนท์บริจาคทานแล้ว อานนท์ก็จักพ้นจากภัยดังที่กล่าวแล้วนั้นได้ แต่การที่จักบริจาคทานให้ทั่วถึงอสุรกายนั้นยาก เพราะพวกอสุรกายนั้นสร้างกรรมไว้มากจึงไม่สามารถที่จะบริโภคน้ำได้ ต้องตั้งพิธีประชุมพระอริยเจ้าทั้งหลายมาเจริญพระคาถานามว่า (ถึกย้อลยา) ด้วยอำนาจพระคาถานี้อาจให้ทั่วถึงหมู่อสุรกายทั้งหลายได้ ส่วนอานนท์ก็จักได้มีอายุยืน เมื่อพระอานนท์เถรเจ้าได้สดับพระพุทธพจน์ดังนั้นแล้ว พระผู้เป็นเจ้าของข้าจึงจัดหาเครื่องสักการบูชาและเครื่องอุปโภคบริโภคพร้อมแล้ว พระผู้เป็นเจ้าของข้าก็ตั้งพิธีสนับนาคพุทธจักร ณ ที่ควร จึงกระทำสักการบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธานในกาลนี้ เมื่อพระอานนท์ผู้เป็นเจ้าของข้า บริจาคทานและอุทิศส่วนกุศลไปให้หมู่อสุรกายทั้งหลาย ได้รับผลทานอันนี้แล้วไปสุคติ องค์สมเด็จพระผู้เป็นเจ้าของข้า จึงมีพระพุทธปฏิภาตรัสแก่พระอานนท์ว่า ดูกรอานนท์ จงรู้เถิดเราตถาคตจะแสดงให้ทราบ เมื่ออดีตกาลล่วงแล้วครั้งนั้นเราตถาคตเกิดในตระกูลพราหมณ์ อยู่ในสำนักพระโพธิสัตว์ ทรงนามว่า (กวางตีอตายบีตีาก) พระโพธิสัตว์พระองค์นี้ เมื่อผู้ใดบริจาคทานแก่หมู่อสุรกายใด ๆ แล้ว พระองค์ก็อ่านพระคาถานี้นามว่า (ถึกย้อลยา) สวดขึ้น ด้วยอำนาจพระคาถานั้นอาจให้ทั่วถึงหมู่สัตว์อสุรกายทั้งหลาย เราตถาคตจึงนำมาแสดงแก่อานนท์ในกาลบัดนี้ จงรู้ซึ่งอสุรกายที่มากอกแก่อานนท์ว่า ยังมีอีก 3 ราตรี อานนท์ก็จักถึงมรณะนั้นหาใช่อื่นไกลไม่คือพระโพธิสัตว์ (กวางตีอตายบีตีาก) นั้นเอง พระโพธิสัตว์องค์นี้ เธอปรารถนาจะโปรดทั้งมนุษย์และอบายสัตว์ทั่วไป (ตั้งปีเหยงจา) ด้วยพรหมวิหารคือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ทั้ง 4 อย่างนี้บริบูรณ์อยู่ในเธอ ๆ จึงได้แบ่งภาคมากอกแก่อานนท์เพื่อจะได้เป็นต้นบริจาคทานต่อ ๆ ไป เพราะเหตุนี้การบริจาคทานทั้งกระเจาดจึงต้องมีรูปยมราช คือพระโพธิสัตว์แบ่งภาค เป็นประธานสำหรับแจกเครื่องไทยทานทั้งกระเจาด ปฐุมพิธีทั้งกระเจาดมีมาในพระสูตรดังนี้ จึงได้กระทำตลอดมาจนปัจจุบันนี้ ที่ตั้งการสวดพิธีทั้งกระเจาดนั้นมีอาสนะตั้งเป็นชั้นสูงกลางต่ำตามลำดับดังนี้คือ พระสงฆ์องค์ที่สถิตอยู่ชั้นสูงนั้น สมมติสนองพระโอบุสสุวาทิพระ (ทิดกายา มุนี) คือองค์พระสักยมุนีโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเครื่อง

องค์ที่สถิตอยู่ ณ ชั้นรองเบื้องขวานั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (ตีบ้ำที่เมิก) คือพระวิ
 บิลสีทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ชั้นรองเบื้องซ้ายนั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (ทีคีเมิก) คือพระสิริ
 ทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ชั้นรองต่อลงไปเบื้องขวานั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (ตีข้าผู้เมิก) คือ
 พระเวสสฎทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ชั้นรองต่อลงไปเบื้องซ้ายนั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ
 (โก้วลิวโตนเมิก) คือพระกั๊กกุสันธะทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ ณ ชั้นต่ำเบื้องขวานั้น สมมติสนองพระ
 โอรสผู้ว่าที่พระ (โก้วนาฮ่ามูนีเมิก) คือพระโกนาคมนะทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ ณ ชั้นต่ำเบื้องซ้าย
 นั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (กาเยียบเมิก) คือพระพุททกัถสปรทรงเครื่อง องค์ที่สถิตอยู่ ณ
 เบื้องต่ำหันหน้าออกนั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (เดี่ยต่างเยื่อใบ้ตีก) คือพระมาลัยเถรเจ้า
 ทรงเครื่อง หน่วงจิตภาวณา พระนามตลอดการพิธีทั้งกระจาด องค์ที่สถิตอยู่ ณ เบื้องต่ำหันหน้าเข้า
 นั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (ตีลือฮ่านาเมิก) พุทธเจ้าเปิดโลกทรงเครื่อง หน่วงจิตภาวณา พระ
 นามตลอดการพิธีทั้งกระจาด องค์ที่สถิตอยู่ ณ ทิศตะวันออกนั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ
 (โด้งเพื่องฮาโรเบ้เมิก) ทรงเครื่อง หน่วงจิตภาวณาพระนามตลอดการพิธีทั้งกระจาด องค์ที่สถิตอยู่ ณ
 ทิศตะวันตกนั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (โดยเพื่องฮาอี้ดาเมิก) พระอรหันต์ลัมมาสัมพุทธเจ้า
 ทรงเครื่อง หน่วงจิตภาวณาพระนามตลอดการพิธีทั้งกระจาด องค์ที่สถิตอยู่ ณ ทิศเหนือ นั้น สมมติ
 สนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (บักเพื่องทันทูเมิก) ทรงเครื่อง หน่วงจิตภาวณาพระนามตลอดการพิธีทั้ง
 กระจาด องค์ที่สถิตอยู่ ณ ทิศใต้นั้น สมมติสนองพระโอรสผู้ว่าที่พระ (นามเพื่องบ่าวขันเมิก) ทรง
 เครื่อง หน่วงจิตภาวณาพระนามตลอดการพิธีทั้งกระจาด ส่วนพระอันดับทั้งหลายนั้นสมมติสนอง
 พระโอรสผู้ว่าที่พระสาวกทั้งหลาย เวลาแรกขึ้นสวดพิธีนั้นคณะสงฆ์ทั้งหลายซึ่งได้สมมติสนองพระ
 โอรสผู้ว่าที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายนั้น ต้องหันหน้าหน่วงจิตไปทางทิศตะวันตกขวามาแล้วจึงหันหน้า
 กลับ ที่ประธานมีอศมจิวรนั้น เป็นการแสดงว่าได้สำรวมอินทรีย์ แล้วสวดสรรเสริญพระบารมีพระ
 พุทธเจ้าทั้งหลายดังต่อไปนี้

(เมิกเหยียนยูยือตั้นหมางเหงวียก) พระพักตร์พระผู้เป็นเจ้านั้น แจ่มแจ้งเสมือนดังพระจันทร์
 เมื่อวันเพ็ญ

(เหยียดเยื่อเหยียนหยิกฟ้องกวางมิน) คือพระพักตร์ประดุจพระอาทิตย์มีแสงสว่างพันดวง

(เหวียนกวางโมเจียวฮือเถิบเพื่อง) คือรัศมีพระพุทธเจ้านั้นมีแสงสว่างส่องทั่วทั้งสิบทิศ

(เหยจาดือบียายกูตีก) คือพระองค์บริบูรณ์พร้อมไปด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ซึ่งยืนสวดประธานมีอศมจิวรนั้น เป็นการแสดงว่ากระทำดวงจิต ให้มันใน (ย้ายเดินหัว) คีล

สมาธิ ปัญญา

จบตอนที่ 1

ซึ่งยืนสวดประสานมือสามครั้งนั้น เป็นการแสดงว่ากระทำดวงจิต ให้มันโนแล้ว จึงสวดขยัน โดยยกพระเจ้า 5 พระองค์ขึ้นเป็นที่ระลึกเสร็จแล้ว คำสวดพิธีพรมน้ำคือสวดสังข์ให้บริสุทธิ์ จบตอนที่ 2

ตอนที่ 3 เจริญพระคาถา (อุมลามาชชอ อุมหย่าหมุกกอจานลาย ยีมอหจินไซโล ๆ ชอชอ) ที่เอาน้ำวางจุ่มน้ำพระพุทธมนต์ดีเป็นปัญหาแสดงว่าให้บริสุทธิ์ทั้งภายนอกภายใน (อุมว่าชื่อบาย ใม่มีหย่าไซ่ง) หยิบข้าวสารขึ้นชั้ดออกไป เป็นปัญหาแสดงว่าปราศจากโลภะ โทสะ โมหะ และให้บังเกิดศีล สมาธิ ปัญญาขึ้น ที่ล้นระฆังเล็กนั้น เจริญพระคาถาดังนี้ (หงากิมเจิงลินจือ ทินเปียนเถิบเฟื่องชือ) ขอให้เสียงระฆังดังตลอดทั่วทั้งสิบทิศ โดยอำนาจพระคาถานี้ชื่อเชิญเทพตามาประชุมเป็นทิพย์เพชยานในการพระราชพิธีสันนิบาตนี้ จบตอนที่ 3 แล้วหยุดภาวนากรรมฐานบทใดบทหนึ่งแล้วแต่สะดวกพอสมควรแล้ว ต่อไปถึงตอนที่ 4 คืออ่านประกาศเชิญ คำประกาศนั้นต้องเขียนมาในกระดาษแผ่น 1 แล้วนั่งอ่านประกาศดังต่อไปนี้

(ตามปาวติโบราณ ยี่เจ็ดขั้นแจียวก็อเซียมลาเกวิกบาถ็อกทันก็อกรู) ที่ตั้งพิธีสันนิบาตนี้ บำเพ็ญพระราชกุศลบรรจบ สัปดาหะที่เท่านั้น ณ ประเทศสยามหรือประเทศใดตำบลใด

(เมื่อแกมกุดตรายคือเตียน ตุงกินโตย็องก็เชียว) ขอนอบน้อมพึ่งพระบารมีอภิบาลแห่งพระรัตนตรัยทั้งสาม อุทิศพระราชกุศลและกุศลถวายหรือให้พระวิญญูญาณและวิญญูญาณจงได้ไปสู่ สวรรค์ และเพื่อแผ่พระราชกุศลอันนี้ให้แก่หมู่สุรกายทั้งหลายด้วย

(กิมเอี้ยวว่างเตเอี้ยวเท็งซันจูเทียบจือว่างรุงโหนยหงว้ายจั้งตั้ง) ลงพระนามและนามเจ้าภาพ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน

(ยี่หยิกเกรืองตั้ง อีควาดีเทียตมินเอียงฟิาบที่โยห่งายโกโชน ตินกรายเอิกโหยเหง็องได้ว เมิกเอ็งห่ากเชียวโต) วันนี้จักอาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ในการพระราชพิธีบริจาคทานทั้งกระชาติ อ่านประกาศทรงแผ่พระราชกุศล และกุศลให้ทั่วถึงหมู่สุรกายทั้งหลาย

(กิมดักดักปีกามโลโหนกถึกยึกเยียนโมที่นามหนือ เถิบหลายโกโชน เตรีวตัวด้างเตียง ทินฟิาบยังกิน ถ่อต้ายเอียงถึก โดินตักทามเซ็งซี เกวียนกร้อย้ายดินแห่ว้างเทิงบินตั้ง ซ่ามท๊าดโตไซ ลุน กวีหม่างตามโตน คักตั้งเถิบเตย) บัดนี้บริบูรณ์พร้อมด้วยเครื่องอุปโภคบริโภคทั้งหลาย บริจาคทานให้แก่หมู่สุรกายชายหญิงทั้งสิบจำพวก จงมารับส่วนพระราชกุศล และกุศลผลศีลผลทาน เพื่อลละ โลภะ โทสะ โมหะ และให้มันอยู่ในศีล สมาธิปัญญา แล้วก็จักได้ไปสู่สวรรค์ ลงปีเดือนวันเวลานี้ แล้วนมัสการพระโพธิสัตว์

(แต่ที่อเนียงหงวากหยิก ที่เทียบอีกยี่อลายเต็ม) (กวางตือต่าย) ซึ่งแบ่งภาคเป็นยมราช ขอ
ให้รับประกาศฉบับนี้เพื่อเป็นทิพย์พยานในการพระราชพิธีนี้ และจงนำหม้อสุรกายทั้งหลายมารับ
ส่วนพระราชกุศลและกุศล ณ กาลบัดนี้

(อีกเต็มเกรี้ยวดิน พ้าบย้ายหลุกด้าว เถิบหลายโกโชน เหยียนเหยียนเสอไหว ทิตเหลิตดาจุง
เกร็งชาเจืองต่าย อีถาวพูโหมวิกหลินมีหย่างเหลื่อง เกรพัดโกโชน ตือทาเตียงย็อง ทาเท็งเกวียน ถวก
ตั้งจุง) แล้วตั้งใจประกาศเรียกอสุรกาย 36 จำพวก และปรทัตตูปชีวีเปรตทั้งสี่ ซึ่งอาศัยอยู่ ณ หย่อม
หญ้า และต้นพฤกษาทั่วไป ซึ่งอยู่ในความปกครองของยมราช โดยอาศัยอำนาจพระคาถา

(ถิกยี่อลาย) ขอจงนำมารับพระราชกุศลและกุศลในวันนี้ (ลงนามอธิบดีสงฆ์เป็นประธาน)

จบตอนที่ 4 แล้วเผากระดาษที่เขียนประกาศและกระดาษเงินกระดาษทองหุยกาวนาครู้
หนึ่งจะเป็นคาถาอะไรแล้วแต่จะสะดวก

ตอนที่ 5 เจริญพระคาถา (ถิกยี่อลาย) คือออกพระนามพระเจ้า 7 พระองค์ แม่พระราชกุศล
และกุศลให้จำพวกอสุรกายซึ่งไม่มีญาติและที่อาศัยพักพิง อสุรกายจำพวกนี้เมื่อชาติก่อนไม่ได้สร้าง
ผลดีผลทานไว้ และเกียจคร้านไม่อยากจะสดับพระสัทธรรมเทศนา ซึ่งเป็นพระธรรมที่แท้จริงของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระองค์ตรัสเทศนาสั่งสอนไว้ ก็กาลนี้ได้พึ่งอำนาจคุณพระรัตน
ตรัยทั้งสาม ก็จักได้พ้นจากกองทุกข์ถึงสุดติ (จบตอนที่ 5) เสร็จแล้วจึงทิ้งกระดาษ

พิธีเผากระดาษ

พิธีเผาเครื่องกระดาษต้องสะดวกตั้งเวลาดังวันก่อน ๆ แต่วันที่สุดท้ายนี้เป็นวันรวมที่จะเผา คณะ
สงฆ์ต้องเขียนใบประกาศอุทิศเครื่องภาชนะใช้สอยต่าง ๆ ลงในกระดาษ แล้วเขียนอ่านดังต่อไปนี้

(ย้ายกว้างบาวด้าง ยี่จัตุนเจี้ยวกือ เขียมลาเกว๊กบางกือกั่นกือกู่) ที่ตั้งพิธีสันนิบาตนี้
บำเพ็ญพระราชกุศลและกุศลบรรจบสัปดาห์ที่เท่านั้น ณ ประเทศสยามประเทศโคตบาบลโค

(เผื่องเผิกตุตรายตือเตียน ตุงกินไต่ย็องกือเขี้ยว) ขอนอบน้อมพึ่งพระบารมีพระรัตนตรัยทั้ง
สาม ทรงบำเพ็ญพระกุศลและกุศลอุทิศถวายเครื่องภาชนะใช้สอยต่าง ๆ

(กิมเฮี้ยวว่างเต้เฮี้ยวขึ้นเท็งจู้เทียบว่างกุงโหมยหงว่ายจั้งตั้ง) ลงพระนามและนามเจ้าภาพ
พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ฝ่ายหน้าฝ่ายใน

(ไห้งเหนียมผูกยี่ออง จันเตียนเหยียนว่างลินเท็งโชน เวิงหม่างขันยูเนียงหงวากหยิกที่ ถ้อ
ขันเหยื่องถ้อเต้ต่ายห่างอื่อเนียงหงวากหยิกที่ยี่จุง) เจ้าภาพทั้งหลายมีความระลึกถึงพระคุณท่านที่
ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น ลงพระนามและนามผู้ดับประสูติหรือเกิดเมื่อปีเดือนเวลาเท่านั้น ครั้นถึง
ปีเดือนเวลาเท่านั้น เสด็จสวรรคตหรือดับไป

(ไอโฮ ยึดตึก เบิกझेเทียน พุทวินเบียด หย่งเทิงตือเตียน ไกวไค่หงวางซัน) อนิจจาสังขารซึ่งมีลมหายใจเข้าออก แม้มลมออกไม่ย้อนเข้าแล้วก็จักไกลจากโลกนี้ไปยังภพหน้า ฉะนั้นจึงต้องบำเพ็ญพระราชกุศลและกุศลอุทิศถวายของงได้ไปสู่สุคติ

(ตือหยากิมหงวากถึหยิก งาเลิมจีตัน จันกรีโคณู เตเตียนมินเยียงฮ้างเตียงเจียวไห่ย ยอถึเกรืองหม่างเทียนตั้ง ฟุ้งตุงต่ายเทือ ฟ้าบบ่าวโตนกิน เตบถือตือมิน เห่งเวียนกั๊ยฮงหยาด่าวหงวางซันเฟือง เตืองไคว่เมิกเอิง ท่ากั๊ยเฮียวโต) เดือนนี้วันนี้เวลาไปถึงลับตาหะที่เท่านั้น เป็นหน้าที่นายนิรยบาลที่เท่านั้น เพราะเหตุนี้จึงอาราธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลและกุศลอุทิศถวาย ของฟิ่งคุณพระรัตนตรัยทั้งสาม จงบันดาลให้พระวิญญาณหรือวิญญาณเสด็จไปสู่สุคติ

(กิมตักต่าวกร้าง กินโก้งว่างหม่าง ฟ้าบสือใจวิ้งง ซุดเก็บโกวังตัก เตียบยังยิกต่าว ฟ้อยือฮ้องฮอง ตี้เทิงจับเจียว ยีเทิงให้จีเตืองเลือง ตากหงวางซันยี้ โกงกือ เฮียวทังเทียนเตืองจีเทียน เบ็กต่าเตียกรุงจีเตีย เลียนคายกั๊วเมิมจีวา เมิกถือยิกซันจีกั๊) บัดนี้การพระราชพิธีนั้นก็เสร็จบริบูรณ์แล้วจักถวายหรือให้ใบประกาศฉบับนี้เป็นเครื่องสำหรับยึดมั่น จักถวายเพื่อเสด็จไปเสวยสุขยังภพหน้าคือสวรรค์และมรรคมลนิพพานเป็นที่สุด

(ตุจีเตียบหย่า ยิกเพ็งว้าตือเก็บหิวเตียบเก็บฟ้อผูกยือฮ้อง จันเตียนเหยียนว่างลินไท้ว เจ็บยี้เจียวเตีที่เนียนหงจากหยิกที่เก็บกุงยีนามโมโดยเฟืองเตียบไค่ต่ายชืออาฮี้ด้าเมิก ตากต่ายจิงมิน เตียบยิกยือลายเติม) ประกาศ ฉบับนี้เภาอุทิศถวายพระวิญญาณหรือให้แก่วิญญาณ (ลงพระนามและนามท่านที่ได้ล่วงลับไปแล้วนั้น) จงยึดถือไว้เป็นสำคัญลงปีเดือนวันเวลารับ และขออนอบน้อมนมัสการพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นประธานในการพระราชพิธีกุศลและกุศลโดยแน่และมั่นคงดังประกาศฉบับนี้(ลงนามอธิบดีสงฆ์เป็นประธาน)

เมื่ออ่านใบมอบเครื่องใช้สอยเสร็จแล้ว จึงเอาใบมอบสอดไว้ในวิญญาณรอไว้คอยเฝ้าพร้อม กับเครื่องอื่นต่อไป

เรื่องปฐมเหตุที่จะเฝ้าเครื่องใช้สอย

การเฝ้าเครื่องกระดาษที่นับถือโดยแน่นอนว่าได้รับนั้น ดังมีปรากฏในพงศาวดาร (ตีด้างลิ้เทีเอิง) คือในเรื่องซุยถังเมื่อครั้งกระโน้นว่ามีพระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า พระเจ้าลี่ซึบั้น พระองค์สลับไป ดวงพระวิญญาณของพระองค์เสด็จไปยังอบายภูมิ นายนิรยบาลจึงตรวจตราตามบัญญัติ เห็นว่าพระเจ้าลี่ซึบั้นยังไม่ถึงที่มรณะ นายนิรยบาลจึงนำส่งพระเจ้าลี่ซึบั้นกลับมายังมนุษย์โลก เวลาที่นายนิรยบาลนำพระองค์มานั้น มีพวกอนุสรกายพากันมาอุคคร่าพระองค์ไว้

พระเจ้าพระเจ้าลี้ซิปันตอบว่าเราไม่มีเงินทองติดมาเลย จะเอาที่ไหนมาแจกจ่ายให้พวกนี้ นายนิรยบาลทูลว่ามีที่มนุษย์โลก มีราษฎรผู้หนึ่งนามชื่อว่า (เตื่องเลื่อง) เป็นราษฎรอยู่ในความปกครองของพระองค์ และเป็นผู้ค้าขายเลี้ยงชีพ เมื่อค้าขายได้เงินมาแล้วผู้นั้นก็ซื้อกระดาษเงินกระดาษทองเผาเสมอทุก ๆ วัน แต่หาได้อุทิศให้แก่ผู้ใดไม่ กระดาษที่เผานั้นก็กลายมาเป็นเงินอยู่ในอบายนี้ 13 ครั้ง ขอพระองค์จึงยืมเงินนี้สักคลังหนึ่ง เพื่อจะได้แจกจ่ายให้แก่พวกที่อดอยากที่อบายนี้แล้วพระองค์จึงจะกลับไปได้สะดวก ครั้นพระเจ้าลี้ซิปันได้ทรงฟังนายนิรยบาลทูลดังนั้นแล้ว พระองค์จึงยืมเงินนั้นคลังหนึ่งแจกจ่ายให้แก่พวกอดสูรกายที่อดอยากทั่วกันแล้ว นายนิรยบาลจึงนำพระองค์กลับยังมนุษย์โลก ครั้นเมืองพระเจ้าลี้ซิปันฟื้นขึ้นมาแล้ว พระองค์จึงตรัสเล่าให้ข้าราชการของพระองค์ทราบ แล้วพระองค์มีรับสั่งให้ตาม (เตื่องเลื่อง) เจ้าของเงินเข้ามา แล้วพระองค์จึงตรัสเล่าเรื่องดังมีมาข้างต้นนั้น (เตื่องเลื่อง) เจ้าของเงินทราบ แล้วพระองค์จึงมองเงินคลังหนึ่งใช้นี้ให้ (เตื่องเลื่อง) ตามที่ได้ยืมนั้น เรื่องเผาเครื่องกระดาษมีปรากฏในพงศาวดารดังนี้ จึงได้กระทำตลอดมาจนปัจจุบันนี้ แต่มาพลิกแพลงทำเป็นเครื่องภาชนะใช้สอยต่าง ๆ เผาอุทิศถวายและให้ท่านที่ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น ในการพระราชพิธีเผาเครื่องกระดาษ คือตั้งโต๊ะพระภูมิเจ้าที่ขึ้นโต๊ะหนึ่งมีเครื่องสักการบูชาพร้อมแล้วยกเครื่องกระดาษมาตั้งรวมแห่งเดียวกัน ส่วนในโรงพิธีงเด็กนั้นพระสงฆ์ทั้งหลายเจริญพระพุทธมนต์และให้เจ้าภาพโยกพระวิญญานหรือวิญญานสดขอขมากรรมต่อพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า แล้วพระสงฆ์สดขอขมาแทนดังนี้

(โตยตุ้งเตมเขยเตื่องเตมซ้าม) อุกศลที่จะบังเกิดขึ้นนั้นก็เพราะใจเป็นเหตุ

(เตมเขยอกเขยียดที่โตยเขยียดย็อง) ถ้าใจดับแล้ว อุกศลก็ย่อมดับสูญสิ้นไป

(โตยย็องเตมเขยียดเหลืองกูโคว็ิง) ถ้าอุกศลดับสูญสิ้นแล้วใจก็ว่างเปล่าบริสุทธิ์

(ดีตักยันยี่ไก่อ้วซ้ามไฮ้ย) เมื่อใจบริสุทธิ์แล้วจึงเรียกว่าขมากรรม

(นามโมไก่อ้วซ้ามไฮ้ยโบ้ตักกมาฮาตัก) คือขออนอบน้อมนมนัสการพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ขอจงมาเป็นประธานใจการพระราชพิธีซึ่งพระวิญญานหรือวิญญานได้ขมากรรมโดยบริสุทธิ์ ณ กาลนี้ด้วย

เมื่อสดขอขมากรรมเสร็จแล้วพระสงฆ์ทั้งหลายจึงนำพระวิญญานไป ณ โต๊ะพระภูมิเจ้าที่ประกาศว่าดังนี้

(แก้งดินวันหลุก เขย็อนเจื่องมินฮี่ ชื่อหยา หยอเลิมต่ายเท็ง เก็บย๊าบเตี้ยต่ายเท็ง เจี้ยวชวยเตียบโหนยพั้อ หยื่อผุกยี่ย็อง เท็งโฮ่นไท้วเจ็บ) ขอประกาศแก่พระภูมิเจ้าที่ จงเป็นทิพย์พยานในการพระราชพิธีและพิธีนี้ ขออุทิศเครื่องภาชนะใช้สอยต่าง ๆ ถวายและให้ท่านที่ล่วงลับไปยังปรโลกแล้วนั้น ดังมีแจ้งรายชื่อของต่าง ๆ ที่อุทิศถวายพระวิญญานและวิญญานนั้นแล้ว

เมื่อประกาศจบแล้ว ให้เจ้าภาพเผาเครื่องภาชนะต่าง ๆ การที่เผาไปตามทางโลกว่าได้รับดั่งที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ถ้าว่าตามธรรมก็เป็นปัญหาสำหรับจะพิจารณา คือ เวลาก่อนที่จะเผาเครื่องกระตาศนั้น คุณพระสงฆ์ทั้งหลายเดินเวียนเครื่องกระตาศสามรอบ แล้วภาวนาพระธรรมว่า (โยเทือโยได้วโยหงา) คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งเวียนสามรอบนั้นเป็นปริศนาธรรมว่าสามภพ แปลว่าบุคคลซึ่ง 2 มีรูปหุดซี่ม้า ชีนก สำหรับที่จะได้นำชาวไปส่งแก่ผู้ที่ลวงลับไปแล้ว ส่วนใบประกาศเครื่องที่เผานั้น

จบพิธีเผาเครื่องกระตาศ

พิธีทำงเด็กที่กล่าวมานี้กล่าวโดยลำดับการทำ คำประกาศและคำสวดไม่คงที่ ที่มีเวลาน้อยก็รวบรัดตัดสวดโดยสังเขป ต่อมีเวลามากจึงจะทำได้เต็มที่ สิ่งของที่เผาพร้อมกับคำประกาศคำสวดก็เหมือนกัน ถ้างานใดมีของพร้อมก็เผาไป ถ้าไม่มีก็สมมติเผาแต่กระตาศเงินกระตาศทอง

(ที่มา: ตำราวงเด็กและตำรากฐิน ของ พระสงฆ์อนัมนิกาย ในงานประกอบพิธีงเด็กถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำเนียบสมาคมและมูลนิธิจีนในประเทศไทย

เลขที่	สมาคม	สถานที่	โทรศัพท์
1	สมาคมตระกูลเต็ง	3699/1 ซอยทองคำพินิจ (ซอยนางเพ็ชร) ถนนวัดไผ่เงิน เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	211-3071 211-0947
2	มูลนิธิหกตระกูลสงเคราะห์	84/21-22 ซอยวัดลาดบัวขาว ถนนเจริญกรุง 80 แขวงบางคอกแหลม เขตยานนาวา	291-1802 292-0017
3	สมาคมปลื้มสัมพันธ์	291-293 ถนนทูลกระหม่อม ศูนย์การค้าวรรัตน์ สะพาน 4 แขวงทุ่งวัดดอน เขตยานนาวา	286-3536
4	สมาคมตระกูลแซ่แข็ง	564/1 ถนนสาธุประดิษฐ์ (ซอย 44) เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	294-0993
5	สมาคมตระกูลคูสงเคราะห์	3799 ถนนพระรามที่ 4 สีแยกกล้วยน้ำไท	391-9732
6	สมาคมเสถียรสัมพันธ์	9 ถนนบำรุงเมือง ซ้างกระทรวงมหาดไทย เขตพระนคร กรุงเทพฯ	223-1121-2
7	มูลนิธิจุตระกูล	849/4-5 ซอย 4 ซ้างซ้ายสนามกีฬาแห่งชาติ ถนนพระราม 1 ลานหลวง แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-4164
8	สมาคมเอื้อสัมพันธ์	467/2-3 ตรอกข้ามตลาดสวนพฤษ์ ถนนสาทร ใต้ เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	286-3451
9	สมาคมตระกูลใจ แห่งประเทศไทย	415/28-29 ถนนอรุณอมรินทร์ ตรอกข้าม ภัตตาคารเจ้าพระยา เขตบางกอกน้อย	423-0102
10	สมาคมบุสกุล	342/86-87 ถนนเจริญเมืองตัดใหม่ (หลัง ตรอกพุทธ) แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน	214-0355
11	สมาคมเสรีสัมพันธ์ แห่งประเทศไทย	342/90-92 จุฬาลงกรณ์ ซอย 24 ถนนเจริญ เมืองตัดใหม่ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน	214-0144
12	สมาคมตระกูลโต้ว	740 ถนนวัดไผ่เงิน ตรอกจันทร์ แขวงบางโคล่ เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	211-2302
13	มูลนิธิว่องตระกูล สงเคราะห์	207/13 ถนนเพชรเกษม แขวงบางไผ่ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ	467-1343 457-3994
14	มูลนิธิสีมาสงเคราะห์	141 ทำนําราชวงศ์ จักรวรรดิ กรุงเทพฯ	465-4606

เลขที่	สมาคม	สถานที่	โทรศัพท์
15	สมาคมตระกูลจิ๋ว แห่งประเทศไทย	47-53 จุฬาลงกรณ์ ซอย 26 ถนนบรรทัดทอง กรุงเทพฯ	214-2268
16	สมาคมตระกูลลิ้ม แห่งประเทศไทย	1930/24 ถนนเจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ	437-1527-8 437-8798
17	สมาคมสุวรรณสามัคคี	1643/23 เจริญนคร ซอย 45 ถนนเจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ	437-5274 439-1061
18	สมาคมตระกูลไหว	96/7-8 ถนนเพชรเกษม ใกล้สามแยกท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ	465-1051
19	สมาคมเชื้อวลัมพันธ์	227/2-4 (ตรงข้ามสถานีทูตเนปาล) ซอยเพิ่มสุข ถนนสุขุมวิท 71 คลองตัน	390-0848-9
20	มูลนิธิการกุศลอั้งตระกูล	3 ถนนแคโร สุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพฯ	234-7769
21	สมาคมเกียรติสัมพันธ์	107/68-69 ซอยเทพารักษ์ ถนนแจ้งสะพาน พระปิ่นเกล้า แขวงบางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ	433-8793-4
22	สมาคมโอสถานันต์	26/55-57 ซอยเย็นจิตร์ ถนนจันทน์ เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	211-6372 211-5163
23	มูลนิธิตระกูลซึ่งสงเคราะห์	318/12 ซอยหลังตลาดอรรถกวี (เจริญสุข) หรือ ซอยโชคดี ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ	261-1619
24	สมาคมตระกูลชื่อ	256 ถนนสุขสวัสดิ์ (กม.12) อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ	463-6857 462-5441
25	สมาคมเลียงสัมพันธ์ แห่งประเทศไทย	108 ถนนดิสมาร์ค สวนมะลิ กรุงเทพฯ	223-4404 222-7904
26	สมาคมมานะสัมพันธ์	78/16 ถนนจรัลสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ	424-2099
27	สมาคมกอศรีเจริญ	15/2 (กม.18) ถนนเพชรเกษม กรุงเทพฯ	421-1763
28	สมาคมฉาปนกิจ สงเคราะห์ตระกูลชัย	56/16-17 หลังธนาคารกรุงเทพ รongเมือง ซอย 5 กรุงเทพฯ	214-4563 214-1939
29	สมาคมหวังสัมพันธ์เจริญ	327/7 ถนนพระราม 1 แขวงรองเมือง เขต ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10500	211-1805

เลขที่	สมาคม	สถานที่	โทรศัพท์
30	สมาคมจักรเจริญสามัคคี	663-665 ถนนเจริญกรุง เขตสัมพันธวงศ์	223-4494
31	สมาคมเหลียงสงเคราะห์ สามัคคี	492 ถนนท่าดินแดง แขวงสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600	437-4528
32	สมาคมจึงตระกูล	139 ซอยฉลองกรุง ถนนมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพฯ	236-5111
33	สมาคมตระกูลไคว (แห่งประเทศไทย)	69/1 หมู่ 3 ถนนสุขสวัสดิ์ กม.15 ต.บางจาก อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ	462-7165 463-5167-8
34	สมาคมแซ่ก๊วย แห่งประเทศไทย	2246/10 ถนนเจริญกรุง เยื้องสถานีตำรวจ นครบาล วัดพระยาไกร เขตยานนาวา กทม.	291-1355
35	สมาคมตั้งตระกูล แห่งประเทศไทย	270 โกดังแยกบางนา ถนนสรรพาวุธ เขตพระโขนง กรุงเทพฯ	393-1511-2
36	มูลนิธิศิริจันทร์สัมพันธ์	651-5 ถนนนุรัตน์ ศูนย์การค้าวรรัตน์ แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ	286-2667
37	สมาคมตระกูลหวาง (อิง) แห่งประเทศไทย	99 ซอยมูลทรัพย์ 1 ถนนรามคำแหง (สุขุมวิท-คลองตัน 71) กรุงเทพฯ 10250	314-7190 314-7195
38	สมาคมเพียรสัมพันธ์	311/6-7 ซอยที่ 19 ถนนสุขสวัสดิ์ แขวงบาง ปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ 10140	427-6784
39	มูลนิธิสังจธรรมสถิตตั้ง	26/14-16 จุฬาลงกรณ์ ซอย 44 ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ	215-4585
40	สมาคมจตุรมิตรสามัคคี	43/5-6 ถนนเพชรเกษม แขวงเกาะท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ	465-3806 465-1436
41	สมาคมเรือวแรงสัมพันธ์	1529 ถนนรามคำแหง คลองตัน กรุงเทพฯ	314-7193
42	สมาคมตระกูลยงค์สัมพันธ์ แห่งประเทศไทย	167 ถนนรองเมือง ซอย 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-4677
43	มูลนิธิตระกูลเล่า แห่งประเทศไทย	859-863 จุฬาลงกรณ์ ซอย 8 ถนนบรรทัดทอง กรุงเทพฯ	214-4263
44	สมาคมสกุลไทย	116/92-96 ถนนนนทรี เขตยานนาวา กทม.	681-0271
45	สมาคมเต็มสัมพันธ์ แห่งประเทศไทย	77/11 หมู่ 6 ซอยบางแวก ถนนเจริญสนิทวงศ์ 13 เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160	412-2241

เลขที่	สมาคม	สถานที่	โทรศัพท์
46	สมาคมเดชะสัมพันธ์	27/4 ถนนพระราม 3 แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ	294-3224-6 294-2763
47	มูลนิธิตระกูลไฉว	801/4-5 จุฬาลงกรณ์ ซอย 2 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-2363
48	สมาคมหลายศรีสามัคคี	56/38 หลังนาอาคารกรุงเทพ รongเมือง ซอย5 ถนนพระราม 1 กรุงเทพฯ	214-4710
49	สมาคมหญิงกั๊ง แห่งประเทศไทย	45/1-3 สวนมะลิ ซอยยุค 2 ถนนพลับพลายไชย ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ	224-6144 224-6145
50	สมาคมเจียรตระกูลอนุสรณ์	231-233 จุฬาลงกรณ์ ซอย 32 ถนนบรรทัดทอง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-1164
51	สมาคมจุงตระกูล แห่งประเทศไทย	356 ซอยสมปรารถนา (ข้างตลาดสามเสน ใน) ถนนประชาสงเคราะห์ ดินแดง กทม.	245-2803
52	สมาคมเขี้ยวชาญสัมพันธ์	1/8-9 ถนนพลับพลายไชย เฉลิมเขต 3 ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ	223-0987
53	มูลนิธิตระกูลลั๊อ แห่งประเทศไทย	218/12-13 จุฬาลงกรณ์ ซอย 24 ถนนบรรทัดทอง ปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-0089
54	สมาคมตระกูลไชว แห่งประเทศไทย	885-887 จุฬาลงกรณ์ ซอย 5 ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ	214-0871
55	มูลนิธิศรีฟ้าอนุสรณ์	1/4-5 ซอยสันติภาพ ถนนนเรศ เขตบางรัก	235-1337
56	แต่จิ้วสมาคม แห่งประเทศไทย	1/1 ซอยดอนกุศล เจริญกรุง กรุงเทพฯ	212-4482
57	สมาคมจีนแคะ แห่งประเทศไทย	26 ตรอกกะทะ ถนนพาดสาย เขตสัมพันธ์วงศ์ กรุงเทพฯ	224-2256
58	สมาคมจีนไหหลำ แห่งประเทศไทย	324 เยื้องธนาคารไทยพาณิชย์ ถนนสุรวงศ์ กรุงเทพฯ	631-5480
59	สมาคมจีนฮกเกี้ยน แห่งประเทศไทย	57 รongเมือง 5 กรุงเทพฯ	214-3689
60	สมาคมจีนไต้หวัน แห่งประเทศไทย	61-3 เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ	252-5907

ภาคผนวก จ.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

เรื่อง

“การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงพิธีศพของชาวจีนที่วัดหัวลำโพงในกรุงเทพมหานคร”

(PERSISTENCE AND CHANGE IN CHINESE FUNERAL RITUAL

AT WAT HUALUMPONG IN BANGKOK METROPOLIS)

ข้อมูลพื้นฐานผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ _____ นามสกุล _____

ที่อยู่ _____

โทรศัพท์ _____

1. เพศ

๑ ชาย   ๒ หญิง

2. สถานที่เกิดประเทศ

๑ ไทย   ๒ จีน

3. ถ้าเกิดประเทศจีนท่านอยู่เมืองไทย _____ ปี (ถ้าเกิดประเทศไทย ตอบ 00 ปี)

4. อายุ _____ ปี

5. ท่านมีเชื้อสายของกลุ่มชาติพันธุ์จีนกลุ่มใด (สามารถเลือกได้ 2 ข้อ ฝ่ายบิดากับมารดา)

๑ แต้จิ๋ว   ๒ ไทหล่า   ๓ แคะ   ๔ กวางตุ้ง   ๕ ฮกเกี้ยน

๖ อื่น ๆ ระบุ _____

6. ท่านนับถือศาสนาหรือลัทธิใด

๑ พุทธ   ๒ ขงจื้อ   ๓ เต๋า   ๔ คริสต์   ๕ อื่น ๆ ระบุ _____

7. ระดับการศึกษาของท่าน (โปรดระบุสาขาวิชา และสถานที่ที่จบการศึกษา)

๐ ไม่ได้รับการศึกษา   ๑ ประถมศึกษา/เทียบเท่า   ๒ มัธยมศึกษา/เทียบเท่า

๓ อนุปริญญา/เทียบเท่า   ๔ ปริญญาตรี/เทียบเท่า   ๕ ปริญญาตรี

๖ อื่น ๆ ระบุ _____

8. ระดับการศึกษาภาษาจีน (ถ้าหากท่านเรียนหนังสือภาษาจีน โปรดระบุระดับชั้นและสถานที่ที่จบการศึกษาด้วย) ระบุ _____

๐ ไม่สามารถ

๑ ระดับพื้นฐาน (สามารถเข้าใจและพูดสนทนา ในชีวิตประจำวันได้)

๒ ระดับกลาง (สามารถเข้าใจ พูดสนทนา อ่านหนังสือทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ และเขียนอักษรจีนได้)

๓ ระดับสูง (สามารถเข้าใจบทสนทนาอย่างดี สามารถเขียนหนังสือ และพูดสนทนาได้คล่อง อีกทั้งสามารถอ่านวรรณกรรมของจีนได้)

9. อาชีพ (โปรดระบุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และสถานที่ที่ท่านทำงานด้วย)

ระบุ _____

๑ ครู/อาจารย์/นักวิชาการ

๒ ทหาร/ตำรวจ

๓ ข้าราชการอื่น/รัฐวิสาหกิจ

๔ พนักงาน/รับจ้างเอกชน

๕ ผู้ประกอบการ/นายจ้าง ระบุ _____

๖ อาชีพอิสระส่วนตัว/ค้าขาย ระบุ _____

๗ นักเรียน/นักศึกษา

๘ อื่นๆ เช่น พ่อบ้าน-แม่บ้าน ระบุ _____

10. รายได้ของท่าน _____ บาท/เดือน

11. ท่านมีพี่น้อง _____ คน ชาย _____ คน หญิง _____ คน

12. สถานภาพ

๑ โสด

๒ แต่งงาน

๓ หม้าย

๔ หย่า/แยกกันอยู่

13. คู่ครองของท่านมีเชื้อสายจีนหรือไม่ (ผู้ที่สมรสด้วยหรือเคยสมรสด้วย)

๐ โสด

๑ มีเชื้อสายจีน ระบุ _____

๒ ไม่มีเชื้อสายจีน

14. ท่านมีบุตรรวม _____ คน (ถ้าเป็นโสด ตอบ 00) ชาย _____ คน หญิง _____ คน

15. ในบ้านที่อาศัยอยู่ในขณะนี้ของท่าน ประกอบด้วย

๑ ท่าน ภรรยา บุตร

๒ ท่าน ภรรยา บุตร และบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ฝ่ายชาย (สามี)

๓ ท่าน ภรรยา บุตร และบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ฝ่ายหญิง (ภรรยา)

๔ ท่าน ภรรยา บุตร และบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ทั้งสองฝ่าย

๕ อื่น ๆ ระบุ _____

16. ญาติที่เกี่ยวข้องมีผู้ใดบ้างเป็นคนจีนอยู่เมืองจีนหรือมาจากเมืองจีน(สามารถเลือกได้หลายคำตอบ)

___๑ บิดา

___๒ มารดา

___๓ ปู่

___๔ ย่า

___๕ ตา

___๖ ยาย

___๗ ญาติฝ่ายพ่อ

___๘ ญาติฝ่ายแม่

17. ปัจจุบันท่านพักอาศัยที่ใด

๑ กรุงเทพฯ บริเวณแหล่งชุมชนคนจีน เช่น สำเพ็ง เขาวราช

๒ กรุงเทพฯ บริเวณแหล่งอื่น ๆ ระบุ _____

๓ ต่างจังหวัด ระบุ _____

18. ในครอบครัวท่านเคยมีผู้เสียชีวิตมาก่อนหรือไม่

๐๐ ไม่เคย

๐๑ เคย จัดพิธีแบบจีน แตกต่างจากครั้งนี้ คือ _____

๐๒ เคย จัดพิธีแบบไทย เพราะ _____

๐๓ เคย จัดแบบผสม เพราะ _____

19. ถ้าหากท่านเสียชีวิต ท่านจะจัดงานศพแบบใด เพราะเหตุใด (ขอภัยกับคำถามนี้ด้วย)

๑ จัดแบบจีน เพราะ _____

๒ จัดแบบไทย เพราะ _____

๓ จัดแบบผสม เพราะ _____

ทัศนคติและความเชื่อ

20. สมาชิกครอบครัวท่านมีใครแต่งงานกับคนไทยหรือไม่ มีใครบ้าง โปรดระบุ และท่านมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง

---

21. เวลาเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัวใครเป็นผู้ตัดสินถูกผิด

---

22. มีการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารในครอบครัวหรือไม่ ทุกคนหรือเปล่า มีใครบ้างที่พูดและไม่พูด เพราะอะไร

---

23. สมาชิกในครอบครัวมีใครบ้างเป็นสมาชิกสมาคมจีน สมาคมจีนใดบ้าง มีบทบาทตำแหน่งหน้าที่ใดในสมาคม

---

24. ในครอบครัวมีการสักบาตร ทำบุญ สร้างโบสถ์วิหาร หรือไม่ เพราะเหตุใด

---

25. สมาชิกในครอบครัวของท่านเคยมีผู้อุปสมบทหรือไม่ เพราะเหตุใด

---

26. ท่านเคยบริจาคเงินให้ศาลเจ้าจีน หรือไม่ บ่อยไหม เพราะเหตุใด

พิธีกรรมงานศพ

27. การเลือกจัดพิธีศพครั้งนี้ จัดแบบไทยหรือจีน (ตามความคิดท่าน)

- ๑ ไทย
- ๒ จีน
- ๓ ผสมระหว่างจีนกับไทย ระบุรูปแบบ _____

28. ใครเป็นผู้เลือกในการจัดงานศพแบบข้อ 25. เพราะเหตุใด

- ๑ ผู้ตายสังเสียไว้
- ๒ อื่น ๆ ระบุ _____

29. ใช้โลงแบบใด

- ๑ โลงไทย
- ๒ โลงจีน
- ๓ โลงพระราชทาน

30. ทำกงเต๊กหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ๐ ไม่ทำ เพราะ _____
- ๑ ทำ เพราะ _____

31. เผาหรือฝัง เพราะเหตุใด

- ๑ เผา เพราะ _____
- ๒ ฝัง เพราะ _____

32. ถ้าฝัง ท่านฝังที่ไหน ท่านให้จีนแลดูวงจ้อยหรือไม่ จีนแลจากที่ไหน ท่านมีความเชื่ออย่างไรจึงดูวงจ้อย

_____

_____

33. ท่านติดตออย่างไร เกี่ยวกับที่ดินฝังศพ

- ๑ ชื่อ ราคา _____ บาท /เนื้อที่เท่าใด _____
- ๒ เช่า กับใคร _____
- ๓ สมาคมจัดสรรให้ สมาคมใด ระบุ _____

34. ผู้ทำพิธีรดน้ำศพ และวงดนตรีจีน ท่านติดต่ออย่างไร (ถ้าเป็นการติดต่อคนละแห่ง บอกวิธีติดต่อแยกกัน)

---

35. อุปกรณ์ในพิธีรดน้ำศพ เตรียมการอย่างไร

๑ ผู้ทำพิธีจัดการ (จีนแล)

๒ หาซื้อเอง สถานที่ระบุ _____ รู้ได้อย่างไรระบุ _____

๓ อื่น ๆ ระบุ _____

36. การจัดเตรียมโลงศพ ทำอย่างไร

๑ ซื้อตามร้านค้าโลงศพ

๒ ซื้อจากวัด

๓ เตรียมไว้มานานแล้ว ก่อนผู้ตายเสียชีวิต โดย (สั่งทำ, ซื้อ, เป็นต้น) ระบุ _____

๔ อื่น ๆ ระบุ _____

37. ท่านจัดงาน _____ วัน วันที่ _____ ถึงวันที่ _____

38. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดงานศพ _____ บาท (ไม่รวมค่าซื้อของขี้ย-สุสาน)

39. เงินช่วยค่าใช้จ่ายจากแขกทั้งหมดที่มาร่วมงานศพ _____ บาท

40. ท่านเก็บบันทึกเหตุการณ์ในพิธีศพอย่างไรบ้าง (ตอบเกิน 1 ข้อได้)

๑ วีดีโอ

๒ รูปถ่าย

๓ สไลด์

๔ อื่น ๆ ระบุ _____

41. ผู้ร่วมพิธีงเด็ก มีประมาณ _____ คน (แต่งกายเหมือนกันทำเครื่องหมาย "-")

ลูกชาย _____ คน แต่งกาย _____

ลูกสะใภ้ _____ คน _____

ลูกสาว _____ คน _____

ลูกเขย _____ คน _____

หลานใน _____ คน _____

หลานนอก _____ คน _____

หมายเหตุ 1. หลานใน หมายถึง ลูกของลูกชายผู้ตายโดยตรงและลูกของพี่น้องผู้ตายที่เป็นผู้ชาย ซึ่งลูกจะใช้แซ่เดียวกันกับผู้ตาย

2. หลานนอก หมายถึง ลูกของลูกสาวผู้ตายและลูกของพี่น้องผู้ตายที่เป็นผู้หญิง ซึ่งใช้แซ่ต่างจากผู้ตาย

42. ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีงเด็กใดบ้าง กาเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เลือก

_____ ๑. พิธีข่มนามเทวดา

_____ ๒. พิธีประกาศสดพระพุทธรณ์

_____ ๓. พิธีเชิญวิญญาณ

_____ ๔. พิธีทิ้งกระดาษวิญญาณ

_____ ๕. การแสดงกายกรรม

_____ ๖. พิธีข้ามสะพาน

_____ ๗. พิธีเผากระดาษ

43. พิธีศพเชื้อสายจีนของท่านแตกต่างจากเชื้อสายสายจีนกลุ่มอื่น ๆ อย่างไร ที่เด่น ๆ
โปรดระบุ _____

53. ผู้ตายมีเชื้อสายของกลุ่มชาติพันธุ์จีนกลุ่มใด

๑ แต่จิ๋ว ๒ ไทหล่า ๓ แคะ ๔ กวางตุ้ง ๕ ฮกเกี้ยน ๖ อื่น ๆ ระบุ _____

54. ผู้ตายนับถือศาสนาหรือลัทธิใด

๑ พุทธ ๒ ขงจื้อ ๓ เต๋า ๔ คริสต์ ๕ อื่น ๆ ระบุ _____

55. ระดับการศึกษาของผู้ตายท่าน (โปรดระบุ สาขาวิชา และสถานที่ที่จบการศึกษา)

๐ ไม่ได้รับการศึกษา ๑ ประถมศึกษา/เทียบเท่า ๒ มัธยมศึกษา/เทียบเท่า
๓ อนุปริญญา/เทียบเท่า ๔ ปริญญาตรี/เทียบเท่า ๕ ปริญญาตรี
๖ อื่น ๆ ระบุ _____

56. ระดับการศึกษาภาษาจีนของผู้ตาย (ถ้าหากเรียนหนังสือภาษาจีน โปรดระบุระดับชั้น และสถานที่ที่จบการศึกษาด้วย) ระบุ _____

๐ ไม่สามารถ

๑ ระดับพื้นฐาน (สามารถเข้าใจและพูดสนทนา ในชีวิตประจำวันได้)

๒ ระดับกลาง (สามารถเข้าใจ พูดสนทนา อ่านหนังสือทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ และเขียนอักษรจีนได้)

๓ ระดับสูง (สามารถเข้าใจบทสนทนาอย่างดี สามารถเขียนหนังสือ และพูดสนทนาได้คล่อง อีกทั้งสามารถอ่านวรรณกรรมของจีนได้)

57. อาชีพของผู้ตาย (โปรดระบุ ตำแหน่ง หน่วยงาน และสถานที่ที่ท่านทำงานด้วย)

ระบุ _____

58. รายได้ของผู้ตาย _____ บาทต่อเดือน

59. สถานภาพของผู้ตาย

๑ โสด ๒ แต่งงาน ๓ หม้าย ๔ หย่า/แยกกันอยู่

60. คู่ครองของผู้ตายมีเชื้อสายจีนหรือไม่ (ผู้ที่สมรสด้วยหรือเคยสมรสด้วย)

๐ โสด ๑ มีเชื้อสายจีน ระบุ _____ ๒ ไม่มีเชื้อสายจีน

63. สาเหตุการตาย ระบุ _____

64. ผู้ตายเป็นสมาชิกสมาคมจีนใดบ้าง มีบทบาทหน้าที่อย่างไรในสมาคมนั้น ๆ
ระบุ _____

---

65. ผู้ตายใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันบ่อยเพียงใด

- ๑ เฉพาะกับคนในครอบครัว
- ๒ เฉพาะเมื่ออยู่ นอกบ้าน
- ๓ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน

66. กรุณาเล่าประวัติอย่างย่อของผู้ตาย บุคลิกภาพและนิสัยส่วนตัวในการดำเนินชีวิต ว่า เป็นอย่างไร ในฐานะเป็นคนที่มีเชื้อสายจีนหรือคนจีน (อย่างเช่น การไหว้เจ้า การสั่งสอนลูกแบบจีน เป็นต้น) โปรดบรรยาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอพระคุณมากคะ
พวงทิพย์ เกิดทรัพย์
(ผู้วิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวพวงทิพย์ เกิดทรัพย์ เกิดวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2516 ที่อำเภอตะกั่วทุ่ง จ.พังงา
สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนดาราสมุทรภูเก็ต จ.ภูเก็ต เมื่อปี พ.ศ.2528
สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสตรีภูเก็ต จ.ภูเก็ต
สายศิลป์-คณิต เมื่อปี พ.ศ.2534 ต่อมาได้ผ่านการสอบเอ็นทรานส์ เข้าศึกษาในภาควิชาสังคม
วิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ ที่เลือกเป็นอันดับ 1 ได้ ในปี พ.ศ.
2534 จบในปีการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2538 เกเรตเฉลี่ย 3.03 และเข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตที่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขามานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ เมื่อ พ.ศ.2538 ปัจจุบันรับทำงาน
วิจัยทั่วไปและงานวิจัยที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย